

MileStone

VOLUME-1 **ISSUE-1**
CİLT-1 **SAYI-1**

JUNE
2023

HAZİRAN
2023

EDITORS / EDİTÖRLER

Dr. İmren ALAKUŞ

Dr. Nadira SEYIDOVA

LANGUAGE EDITOR/ DİL EDİTÖRÜ

Firuz IBRAHIMOVA

INTERNATIONAL ADVISORY BOARD / ULUSLARARASI DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Z. Dina ÇAKMUR YILDIRTAN, Marmara Üniversitesi

Assoc. Prof. Dr. Esengül SALİHOĞLU, Cumhuriyet Üniversitesi

Assoc. Prof. Dr. Semra BOĞA, Uluslararası Fırat Üniversitesi

Dr. Sara HEIDARPOUR, Maltepe Üniversitesi

Dr. Recep Bülent ŞENSES, Yakın Doğu Üniversitesi

Dr. Çağlar ÖZTÜRK

Dr. Mehmet MURATOĞLU

Dr. Devran KAYA, Uluslararası Fırat Üniversitesi

Dr. Ofelya BABAYEVA, Azerbaycan Diller Üniversitesi

Dr. Ayşe HYUSEIN, Yakın Doğu Üniversitesi

Dr. Aytan ABBASOVA, Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Leyla KARIMOVA

Dr. Hasan KARIMPOUR

Dr. Aslıhan CANBUL

JOURNAL INFORMATION

Milestone journal is a peer-reviewed open access online academic publication that includes studies in the fields of international relations, political science, history, economics and finance. Milestone is a double-blind, peer-reviewed international academic journal published twice a year in Turkish and English. The journal includes not only original research but also book reviews.

Milestone journal will be able to contribute to the development of concepts in the relevant language by publishing in two languages. The main purpose of the journal is to contribute to the literature in the fields it covers and to play an important role in the development of the relevant field.

DERGİ HAKKINDA

Milestone dergisi, uluslararası ilişkiler, siyaset bilimi, tarih, ekonomi ve finans alanlarında çalışmalara yer veren hakemli açık erişimli çevrimiçi akademik yayındır. Milestone, Türkçe ve İngilizce olmak üzere yılda iki defa yayın yapan çift kör hakemli uluslararası akademik dergidir. Dergide sadece özgün araştırmalar değil kitap incelemeleri de yer almaktadır.

Milestone dergisi çift dilde yayın yaparak ilgili dildeki kavramların gelişimine katkıda bulunabilecektir. Derginin ana amacı kapsamına aldığı alanlarda literatüre katkı sağlayarak ilgili alanın gelişiminde önemli rol oynamaktır.

Indexes of MileStone:

MileStone dergisinin tarandığı indeksler:

CONTENTS/ İÇİNDEKİLER

1. The Impact of Rising Oil Prices on the Economy Due to Russia Invasion of Ukraine
Emmanuel Paye SOMWARBI-----1-22

2. İşletmelerin Geleceği: Metaforik Bir Araştırma “Yeşil Kuğu”
Seccad SOYUK-----23-42

3. The Moderator Role of Transformation Capacity and Utilization Capacity in the Relationship Between Technological Innovation and Firm Performance in the Service Sector: The Case of Istanbul
Aslıhan CANBUL-----43-64

4. 20. Yüzyılın İlk Yarısında Türk Şiirinde Vatanseverlik Fikirlerinin Sanatsal İfadesi
Leyla KARIMOVA-----65-74

5. Bahtiyar Vahapzade'nin “Gülistan” Poeminin Leksik-Semantik Özellikleri
Ofelya BABAYEVA-----75-87

6. Too Big to Fail: the Inside Story of How Wall Street and Washington Fought to Save the Financial System—and Themselves by Andrew Ross Sorkin
Foday JOOF-----88-101

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

RESEARCH ARTICLE

The Impact of Rising Oil Prices on the Economy Due to Russia Invasion of Ukraine¹

Emmanuel Paye SOMWARBI²

Abstract

This research investigates how the ongoing conflict between Russia and Ukraine can affect oil prices and the European economy. International consensus holds that the Russian economy will collapse under the weight of the global financial sanctions imposed on Russia and the confiscation of the assets and properties of oligarch cronies of President Putin in response to Russia's current onslaught against Ukraine. As a result of the situation in Ukraine, geopolitical tensions have risen, causing disruptions in oil supplies, and impacting oil prices worldwide. Europe is so dependent on oil imports that even small shifts in oil prices might have a major impact on the region's economy. The rising cost of oil is studied about key European economic indicators using a quantitative research methodology. This correlation was the focus of the study's investigation. This used GDP growth, final consumption expenditure, and inflation of consumer price to analyze the performance of the European economy.

Keywords: Europe, GDP growth, rising oil prices, Russia-Ukraine war, inflation, consumer prices.

1. Introduction

Russia's illegal invasion of Ukraine at the end of February 2022 has significantly impacted the global economy. This expense comes on top of the human lives lost. The majority of these costs stem from international sanctions and increased country risk, which have disrupted supply chains and Ukrainian exports and led to less business with Russia (for

---

¹ DOI: 10.5281/zenodo.8170533

² Near East University, Banking and Finance Department, PhD student, 20207794@std.neu.edu.tr

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

more information on this topic, see Brunnermeier et al., 2022; Deng et al., 2022; Mamonov & Pestova, 2022).

Oil plays a crucial role in the global economy as a source of energy and a medium for manufacturing and transportation. Oil price fluctuations may affect economies worldwide, but Europe may feel the repercussions most acutely. This is why it's so important for people of all backgrounds to understand how the oil price hike is affecting the Eurozone's economy. The research aims to forecast economic trends, offer considerable new insights that may be utilized to improve decision-making and assess the extent to which the crisis in Ukraine has affected oil prices. This study's results will serve as both a source of new information and a guide for future decision-making.

Investors and policymakers in countries that export and import commodities should think carefully about the extent to which price fluctuations on foreign markets are transmitted to fluctuations in the local currency exchange rate. These states need to think about this. This is because major events, such as war, represent a threat both domestically and internationally to countries that produce and ship out large quantities of goods. This situation will make it harder to keep energy and food prices steady, manage risks, and keep inflation under control, among other things. The relative health and stability of an economy and the finances of a country can be gleaned by studying and keeping track of the fluctuations in the foreign exchange rate. Since February 24, 2022, the conflict in Ukraine has drawn in two major energy, raw material, and crop exporters (see Wang et al., 2022). That their prices have skyrocketed in exchange markets around the globe is, however, hardly surprising. The Russian economy has been subject to sanctions since March 2022 in an effort to devastate the Russian banking system and deny the Russian economy access to overseas markets. This is only throwing fuel on the fire. Sanctions limit the issuance of financing to Russian state banks and energy firms, as well as the transfer of technologies for oil and gas development. These limitations make it impossible to lend money to Russian energy companies. The United States has come to an agreement on the issue, but Canada and its European allies plan to exclude major Russian financial organizations from using the SWIFT bank messaging system may have unintended consequences. The impact on Russian commodity exports; hence, energy and crop commodity price volatility is unlikely to decrease very soon. This is

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

especially true when looking at the costs of various agricultural products. When commodity prices rise, the foreign currency becomes more readily available in the local markets of commodity exporters, at least in the near term. The influx of so much fresh foreign currency may boost the value of the country's principal currency. The possibility of increased income from exports rises when commodity prices are high. On the other hand, those who work in the field of importation may find this to be otherwise. In this regard, Canada is a major supplier of the products that are most adversely affected by the situation in Ukraine. Oil, natural gas, and wheat are all examples of commodities. The Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) estimates that this amounts to about 3.7 million barrels per day (b/d) in crude oil production. It is the primary source of crude oil for the United States, as well as the third-largest exporter of wheat and the sixth-largest producer of natural gas. As a result, the rise in commodity prices due to the conflict should boost the country's export earnings. Demand for exported goods is at an all-time high as a result of the confluence of the crisis in Ukraine and the supply-chain bottlenecks brought on by the COVID-19 pandemic. Therefore, a rise in commodity prices could boost the value of the Canadian dollar (CAD). Costs for both imported and domestic manufacturing inputs may rise as a result of sanctions against Russia, which might have a negative impact on the profitability and margins of any enterprises still operating in the country. This is because Russian energy and raw commodities are heavily utilized by the economies of Europe and Japan. We expect this to maintain the CAD/JPY exchange rate rising against the JPY, while the EUR/CAD exchange rate continues its downward trend in response to higher commodity prices. The plot, however, is not as simple as it seems at first glance. In 1983, economists Krugman and Golub initially suggested that changes in commodity prices might affect currency exchange rates. A country's balance of payments will become more problematic if it continues to import oil despite rising costs, which would cause the currency's value to plummet. However, this also depends on other variables, such as the energy demand elasticity of oil importers and the spending habits of oil exporters. Exchange rates may not change if oil exporters use their windfall to make investments or purchases. The share of the international energy market held by an oil-exporting nation, as well as the speed with which its consumers adjust their spending habits in response to substantial variations in the price of oil, are further factors in determining the value of the currency in such a nation. The terms-of-trade model

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

postulates that fluctuations in the relative demand for an exporter's currency may be traced back to movements in the demand for the commodities themselves. In contrast, the sticky-price model predicts that a rise in commodity prices will put upward pressure on real wages, nontraded-goods prices, and a commodity-exporting country's exchange rate.

2. Purpose of the Study

This study's objectives are to (1) investigate the impact that rising oil prices have had on various sub-sectors of the European economy due to the war in Ukraine, and (2) evaluate the broader economic repercussions that have resulted from these shifts. Our objective is to carry out an in-depth study with the purpose of pinpointing the particular locations that are most sensitive to shifts in the price of oil and gaining an understanding of the factors that are at play. The findings will contribute new information to the current body of knowledge and provide policymakers and other stakeholders with a foundation upon which to build efficient strategies, policies, and risk management frameworks.

2.1. Research Question

This study's overarching objective is to provide a response to the question, "How does a rise in oil prices affect the economies of European countries due to the war in Ukraine?" In order to gain some insight into this subject, we are going to investigate the following theories and see if any of them can help:

Hypotheses

The first theory predicts that Europe's economy will suffer as a result of the growing cost of oil as a direct result of the conflict in Ukraine. As a result, economic growth in Europe will slow and inflation will rise.

The second hypothesis is that the effect of rising oil prices on the economies of various European countries will vary, with the negative effects being more apparent for oil-importing countries than for oil-exporting countries. This is because oil-importing countries have a greater reliance on foreign oil.

Thirdly, a rise in the price of oil will have an effect on the economy of Europe that will be felt in a number of different sectors, including transportation, manufacturing, and consumer spending.

2.2. Significance of the Study

This work has the potential to considerably assist a wide variety of different organizations. First, the findings have the potential to assist policymakers in making well-informed decisions regarding energy limitations, taxation, and subsidies, which can help mitigate some of the adverse effects of rising oil prices. And companies as well as entire industries would benefit from discovering which regions will be affected the most so that they may modify their business strategies, supply networks, and price plans accordingly. People will have a greater grasp of the potential implications for inflation, disposable income, and investment opportunities, which will be the last but not least benefit. People will educate themselves on these topics on their own.

Implications for the State of the Economy it is absolutely necessary for European politicians, business owners, and bankers to have a comprehensive understanding of the economic repercussions of rising oil prices in Europe. By utilizing this resource, they will be better able to predict and minimize economic risks, as well as make informed judgments on monetary and fiscal policies, energy plans, and investment portfolios. In addition, they will be better able to make decisions regarding how to manage their investment portfolios. The information that was gathered for this study makes it much simpler to comprehend the geopolitical repercussions that the conflict in Ukraine has had, as well as the knock-on impacts it has had on oil prices. Power Shifts Around the World: The findings of this research may shed light on the strategic ramifications of the crisis in Ukraine

2.3. Limitation

With relation to the research: despite the fact that this research makes a sincere effort to shed light on how rising oil prices would influence Europe's economy, its limitations need to be highlighted. Even though the data that is now accessible might have some measurement mistakes or be out of date, those data will still be used for the first step of the analysis.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Second, because the research will concentrate on the economy of Europe as a whole, it's possible that regional variations and nuances won't get the attention they need. The intricate interaction of other elements, such as occurrences in geopolitical arenas or developments in technology areas, may potentially have an effect on the findings; however, this is not within the purview of the study and hence cannot be addressed. In conclusion, the generalizability of the findings of the study could be affected by factors such as future fluctuations in oil prices and unplanned events.

3. Literature Review

Over the course of human history, armed warfare has been a major detriment to economies on all scales. The economic, commercial, and monetary systems have all collapsed; production and labor capability have been lost; resources and livelihoods have been wiped out, and so on. Obviously, the repercussions of this event won't be limited to the participants. The crisis will have reverberating effects on neighboring and trading nations. Research by Plakandaras et al. (2019) shows that geopolitical tensions are often misunderstood as acts of terrorism. Many researchers have examined the building blocks of financial and macroeconomic cycles (Antonakakis et al., 2017; Gkillas et al., 2020; Hu et al., 2020; Jots et al., 2017; Bilgin et al., 2018; Alsharif et al., 2021). In recent years, it has been abundantly obvious that crisis times negatively impact the viability of economic operations (Saif et al., 2021; Waiganjo et al., 2021). Saif et al. (2021) and Waiganjo et al. (2021) are the researchers responsible for these investigations. The United States, Europe, and a number of other countries placed economic sanctions on Russia in reaction to its military incursion in Ukraine in February 2022. The Russian economy has suffered greatly as a result of the sanctions being enforced. The risk associated with cross-border financial and operational deficiencies has been amplified by the recent event. The recent occurrence has just heightened this sense of imminent danger. The sanctions imposed on Russia since the conclusion of the Cold War have been the toughest and most costly ever imposed on a major economy. The European Union (EU) agreed to impose economic sanctions on Russia after it annexed Crimea in 2014 and became involved in the conflict in Donbas. Bluszcz and Valente (2019) found that the sanctions had a negative effect on both Russia and the EU because of the mutual dependence and cooperative political ties between the two regions (Bluszcz and

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Valente, 2019; Kaempfer and Lowenber, 2007). Due to their mutual economic dependence, they found that these sanctions hurt both Russia and the EU. Parvi (2021) performed a study to investigate the effects of the crisis on Ukraine's publicly traded enterprises. Giumelli (2017) claims that sanctions affect exports directly but have only a tangential effect on GDP. This is because fluctuations in GDP are more easily influenced by changes in taxation and general performance than fluctuations in exports. An army of demobilized warriors and a mountain of debt are what are always left behind after a battle, say Hang et al. (2021). The economic repercussions of the new sanctions against Russia are already becoming clear, and they appear to be unparalleled in terms of their speed, breadth, and global coordination. It is crucial to evaluate the opportunity cost of military spending, the loss of financial stability from a humanitarian perspective, and the cost of repairing post-war damage as soon as feasible after the onset of the conflict. In this paper, we explore the regional and global economic effects that the conflict between Russia and Ukraine may have. The possible repercussions of war on economies are the primary focus of our research into the economic effects of conflict. The probable effects of the conflict between Russia and Ukraine on economies around the world are discussed in this article. We also research and examine the ways in which war affects and disrupts economic activity.

4. Action Taken by the International Community after Russia's Invasion of Ukraine

Several countries in the Western Hemisphere have voiced strong opposition to Russia's invasion of Ukraine. The invasion of Ukraine by Russia has prompted a large number of countries to publicly declare their unequivocal opposition to the move. The United States, the United Kingdom, the European Union, and France are just some of the countries that have sanctioned Russia in reaction to its actions. This group also consists of Canada, Australia, and New Zealand, as well as Taiwan. The invasion in 2022 resulted in a number of retaliatory measures against Russia, some of which are described below. Blocking some Russian banks from using SWIFT's international money transfer service. SWIFT is a network that facilitates financial transactions between 11,000 institutions in 200 countries. It provides an exceptionally safe environment for such dealings. Russia's proposed Nord Stream 2 gas pipeline, which was going to bring energy to Europe, was halted in its certification process after Germany's opposition. Severely constrain Russia's

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

military capabilities, the United States put an embargo on the export of military technology to Russia.

As a result of the ban, export limitations will be placed on a number of American-made products. Products from the semiconductor, telecommunications, encryption security, laser, sensor, and navigation industries will be included.

5. Developments in Russian Maritime and Aviation Technology

The United States also denied the Central Bank of Russia and other Russian financial institutions access to their dollar reserves held in the United States. This effectively prevents any involvement by Russian financial institutions, including the Russian Central Bank, in any transaction involving U.S. dollars. The United States also imposed a total embargo on oil and gas imports from Russia. The European Union issued financial sanctions against Russia, which hit major state-owned companies and 70% of the Russian banking market. The EU imposed restrictions on the sale of euro-denominated securities to Russian consumers, deposits into Russian accounts maintained by EU central securities depositories, deposits into EU banks in excess of €100,000, and deposits into Russian accounts maintained by EU central securities depositories in excess of €100,000. Trading venues located in the EU are forbidden by EU law from listing shares of Russian state-owned firms. The European Union has placed limitations on the sale, supply, transfer, and export of oil refining technologies to Russia. The sale of aircraft, spare parts, and equipment to the Russian space sector and Russian airlines has been banned by the European Union. The Russian space industry is not exempt from this restriction. As of today, certain high-profile Russians will no longer be eligible for visa-free travel to the European Union. This effectively eliminates visa facilitation systems that grant preferential access to the EU3 for Russian diplomats, officials, and entrepreneurs. All European Union-hosted cultural and sporting events, including the Eurovision Song Contest and the UEFA Champions League, were canceled for Russia. There was supposed to be a simpler visa process for Russians traveling to Switzerland, but Switzerland has largely suspended the implementation of the plan.

Since 2009, Switzerland has emerged as a competitive destination, even for ambassadors. In addition, five oligarchs with ties to Putin who remain nameless have had

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

their passports canceled by Swiss authorities due to travel bans. The assets of Russian billionaires in British banks were frozen as part of the United Kingdom's imposition of financial penalties on Russian banks. The sanctions prompted the government to adopt this measure. The United Kingdom also forbade Sberbank, the largest bank in Russia, from accepting British pounds as payment. The United Kingdom has officially made public a pledge that it will no longer import any oil from Russia beyond 2022. The British government had banned the Russian airline Aeroflot from flying in British airspace. Finland, Belgium, Latvia, Ireland, Estonia, Lithuania, Poland, Bulgaria, Moldova, Romania, and Slovenia have joined the Czech Republic and Slovenia in restricting Russian aircraft from entering their airspace.

6. Supplies

Wars have always been a major drain on economies worldwide, regardless of size or scope. Production and labor capacity have been lost; resources and livelihoods have been decimated etc. There has been a complete breakdown in the economic, commercial, and monetary systems. It is to be expected that those directly involved in the event will not be the only ones impacted by it. The crisis will reverberate to neighboring and trading nations of the impacted country. Plakandaras et al. (2019) found that terrorist attacks are often misunderstood as being about geopolitical issues. Numerous studies (Antonakakis et al., 2017; Gkillas et al., 2020; Hu et al., 2020; Jots et al., 2017; Bilgin et al., 2018; Alsharif et al., 2021) have dissected the core features of financial and macroeconomic cycles. For a number of years now, it has been obvious that economic crises reduce the profitability of business operations (Saif et al., 2021; Waiganjo et al., 2021). Saif et al. (2021) and Waiganjo et al. (2021) are cited as the authors of these studies. The United States and European Union, among others, imposed economic sanctions on Russia in February 2022 in reaction to Russia's military incursion into Ukraine. The sanctions have had a direct and negative impact on the Russian economy, which is now in a very bad place. According to Pestova and her coworkers' projections for 2022, Russia's GDP is projected to decrease by -12.5% to -16.5% in 2022, which would have a detrimental effect on the economies of neighboring nations. As a result of this most recent catastrophe, the danger associated with worldwide economic and operational difficulties has increased. This sense of imminent danger has been heightened by

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

what has happened recently. Since the end of the Cold War, Russia has been hit with some of the most severe and costly sanctions ever imposed on a major economy. Following Russia's 2014 annexation of Crimea and subsequent involvement in the conflict in Donbas, the EU agreed to implement economic sanctions against Russia. The Russian financial system is the intended target of these sanctions. According to Bluszcz and Valente's (2019) analysis, both Russia and the EU suffered as a result of the sanctions. This was because of the political cooperation and interdependence between the two regions (Bluszcz and Valente, 2019; Kaempfer and Lowenber, 2007). Because of their mutual economic dependence, they found that these sanctions damaged both Russia and the EU. Parvi (2021) conducted research in 2021 into the effects of the crisis on Ukrainian publicly traded enterprises. Sanctions, according to Giumelli (2017), affect export values directly but have only a secondary effect on GDP. This is because changes in taxation and general performance have a greater impact on GDP fluctuations than export fluctuations. What is always left behind after a struggle, say Hang et al. (2021), is a demobilized army of warriors and a mountain of debt. The most recent round of economic sanctions on Russia is beginning to take effect, and it looks like it will be a new benchmark in terms of how quickly it spreads across the country and how well it is coordinated internationally. As soon as it is feasible after the start of the fight, it is crucial to do an analysis of the opportunity cost of spending money on the military, the loss of financial stability from a humanitarian perspective, and the cost of repairing post-war damage. In this piece, we explore how the crisis between Russia and Ukraine can affect economies in neighboring and distant regions. The potential effects of this conflict on the global economy are the primary topic of this article. Our research on the effects of conflict on economies centers on the potential consequences of war on those economies. The probable global economic effects of the conflict between Russia and Ukraine are discussed in this article. We also research and explore the myriad ways in which armed conflict dampens economic growth and development.

7. The Rise in Global Oil Price

Before Russia invaded Ukraine, energy costs had been rising for a number of reasons, including the COVID pandemic, limited energy sources, and escalating tensions between Russia and Ukraine. Despite Russia's invasion of Ukraine, this pattern persisted. Before the

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

invasion, oil prices were largely constant between \$80 and \$95 per barrel before rising to their current level. The invasion caused oil prices to skyrocket to above \$100 per barrel. It's likely that the invasion will make it harder for European oil marketers and oil businesses to buy energy supplies from Russia. The reason being that Europe receives the most of Russia's crude oil exports due to Russia's status as the world's second-largest oil producer. This is an example of a potential fallout from the invasion. In addition, over two-fifths of Europe's natural gas supply comes from Russia, making it the continent's single largest source. The Russian invasion of Ukraine is likely to produce disruptions in the supply of energy and an additional increase in the cost of energy due to Russia's considerable share of the international oil export market. The reason for this is that Russia has such a stranglehold on the international oil export market. If Russia takes economic reprisal in the form of an export ban on energy supplies destined for Europe and the rest of the world, this impact might be magnified. Russia's retaliatory limitations on energy exports will cause a significant disruption in the global energy supply and drive up the price of energy. Oil prices could rise above \$140 per barrel as a result of the conflict between Russia and Ukraine. If this occurs, growth projections for the global economy will be significantly hampered, and several European and non-European states may be pushed into recession as a result. An increase in the price of gasoline for a household of ten may occur if there is a disruption in global energy supplies. It will take a considerable amount of time for energy trade agreements to help alleviate the growing demand for energy, even if the United States has the power to unleash its energy reserves to help alleviate energy shortages in global energy markets. Despite the fact that America is capable of doing so, it has not yet. This is because the cost of all forms of energy around the world is expected to keep climbing.

8. The Shock to the Supply Side and the Elasticity of Demand

According to conventional economic theory, the macroeconomic effects of the embargo on Russian energy imports depend on the relative importance of gas, oil, and coal to industrial manufacturing demands as well as the elasticity of resource substitution (Bachmann et al., 2022). Reallocating resources is one way to get around a lack of adaptability, which then allows for continuous output. However, in the middle of the conflict between Russia and Ukraine, the repercussions of such actions are not yet totally visible due

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

to their high degree of unpredictability. Studies have shown that there will always be some degree of inflexibility in production. However, the situation will improve as the industry adapts to the alternative input substitution that is not dependent on Russian energy (Pisani-Ferry, 2022). When estimating the size of a shock and how it may affect downstream production, the Baqaee-Farhri model is frequently employed. Baqaee and Farhi (2021) state that the multi-sector model is the only one that can forecast how a disruption in one sector would affect other sectors, especially in terms of how it will affect downstream production in relation to energy input. The model predicts the occurrence of a shock and evaluates its effects, while the conceptual framework explains the role played by production chains at that time. The Baqaee-Fahri model also accounts for product substitution and other concerns related to international trade. As the cost of domestic manufacturing increases as a result of the energy embargo against Russia, many options need to be considered. According to the research of Bachmann et al. (2022), nonlinear production networks significantly increase the benefits of international trade.

9. US Economic Impact of Russia-Ukraine Crisis

Russia's war in Ukraine will affect millions of American households due to the interconnectedness of the world economy and financial markets (Egan, 2022). Even if the closest U.S. city to the target of the strike is thousands of kilometers away. Egan (2022) of CNN cites Joe Brusuelas, an economist at RSM, saying: It will be the typical American family that pays the price for Vladimir Putin's invasion of Ukraine, says an expert. The confrontation between Russia and Ukraine may lead to inflation due to increases in oil and food costs, claim Smialek and Swanson (2022) of the New York Times. This should generate anxiety among Americans. A "commodities crunch" might have knock-on effects that temporarily increase costs for raw materials and finished goods at a time when much of the world, including the United States, is suffering from high inflation. At the same time, "a conflict could have knock-on effects that could have caused a commodities crunch." While Russia is the world leader in wheat exports, the United States imports very little wheat. The vast majority of Europe's food supply originates in Russia. Oil prices in one region would affect oil prices in all regions because of the interconnected nature of the energy commodity market. The markets for energy commodities have also become increasingly globalized. The

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

findings of this study add to the growing body of evidence that implies global volatility may reduce spending and other economic activities in the United States, putting off the Federal Reserve's goal of raising interest rates by March 2022. Oil prices have "reached an eight-year high" as a result of the crisis between Russia and Ukraine, a CBS News correspondent called Ivanova (2022) reports. If the crisis escalates or if U.S. authorities decide to adopt "another round" of sanctions against Russia, as many analysts predict they will, this upward trend might continue. This price hike is probably due to the conflict between Russia and Ukraine. GasBuddy's director of petroleum analysis, Patrick DeHaan, has issued a warning: "If Russia puts a run on Ukraine, we might see [oil prices] over \$100 a barrel next week." Shockwaves were felt all around the country when the four-dollar bill was first introduced. The global economy may feel the effects of Russia's economic downturn. Oil prices might "easily" rise to \$120 per barrel as a result of the conflict, says JPMorgan (Egan, 2022). Experts fear that Americans may reduce their discretionary expenditures as a result of the conflict due to rising commodity prices (Ivanova, 2022). This disagreement, according to Wall Street experts, would keep US market indices volatile. RSM predicts that a \$110 per barrel increase in oil prices could lead to a "year-over-year inflation rate that could climb above 10%." The last time inflation was this high in the United States was in 1981. Inflation, as stated by Egan (2022), is "the biggest problem facing the economy of the United States." Shortages of critical metals like nickel, aluminum, and palladium have generated concerns about the US inflation rate (Cohen and Ewing, 2022).

10. The Impact of Inflation on Europe

In terms of vulnerability to price increases and energy shortages, the European Union (EU) stands out among the world's other major economies. Many nations' entire energy infrastructures are built around the European Union's (EU) energy market. About a quarter of the EU's crude oil and about half of its natural gas come from Russia. Both are Russian imports. The European Union (EU) gets more than 60% of its energy from external sources, as measured by its energy dependency rate, or the proportion of net imports to gross inland consumption. One indicator of this is the share of total domestic energy use that comes from net imports. This shows that the European Union's reaction to rising energy costs depends on not just the energy intensity of EU Member States but also the share of imports from Russia.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

From 100% in Spain to 40% in Germany and Italy, Eastern European countries like the Czech Republic and Bulgaria rely heavily on Russian gas. Only Spain is not one of Russia's gas customers. It is likely that the economy will not be affected by gas shortages in 2022; however, if there are delays, the impact on the economy would be greatest in the winter of 2021. In 2022, the economy may not be impacted by gas supply disruptions. It is expected that gas storage replenishment will maintain high summer gas prices. Europe will almost certainly invest in renewable energy and port facilities to import LPG to reduce its reliance on Russia, but this transformation will take some time. As a result, it will become less reliant on Russia. As a result, regional gross domestic product increases. If Western nations stopped buying oil and gas from Russian energy giants like Gazprom and Rosneft or used Russian gas exports as leverage by limiting supplies, the price of energy in Europe would rise. It's feasible to imagine both of these outcomes. The price of a barrel of oil in Europe might rise to more than \$140 if this happens. Thirdly, there is a dilemma with asylum-seekers. If the situation continues to deteriorate, as predicted by the UN High Commissioner for Refugees, four million people may be forced to leave their homes. It's likely that in the not-too-distant future, a large number of Ukrainians will relocate to western Europe, with Poland standing to gain the most. This changeover is imminent. More than 600,000 people fled Ukraine for good in 2021. Up to 1.5 million refugees and migrants fled to Europe in 2015, many of them from Syria, Afghanistan, and other countries experiencing unrest. Depending on how efficiently Ukraine manages its borders, how long the war lasts, and how soon the economy recovers, large numbers of people may flee the nation. In 2022 and 2023, we expect a negative cash flow of two million dollars. Problems with housing, state finances, employment, and social issues will become increasingly complex, especially in western Europe. In 2017, the OECD estimated that it would cost €10,000 to house a single asylum applicant. Kroet (2017) estimates that Germany spent roughly €20 billion (\$24 billion) on asylum seekers in 2016. The OECD (2017) estimates that the cost of housing asylum seekers in Germany was 0.5% of GDP in 2015, 1.35 % of GDP in Sweden in 2017, and 0.75 % of GDP in Austria in both 2017 and 2018. The data is presented as a proportion of GDP. It's 2021 (Joakim). If they are able to find work and start paying taxes, asylum seekers will be able to contribute less to these expenditures. We believe the refugee crisis in Ukraine affects the whole of Europe and that the EU should provide sustained aid to alleviate the pressure on Eastern European countries

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

like Poland. In our hypothetical scenarios, we increased government spending by one percent of GDP in Ukraine's neighboring countries and by half a percent of GDP in the rest of Europe. The war will cause an increase in spending, but not on refugee help. The budget for national defense will increase. Due to China's rise to strength and increased competition with the United States in Asia, Europe, which already deals with an aggressive Russia, will be forced to spend much more on military spending than it has in the past. Europe is already facing difficulties due to Russia's actions. At a time when the market is adjusting to new demographics and many major players are already struggling with debt brought on by the pandemic, this will pose serious financial challenges. These difficulties will arise at a time when the market is already struggling to adjust to a rapidly diversifying customer base. As a result, the situation will dramatically worsen. NATO and EU countries like Germany that are particularly vulnerable to the crisis have increased their military spending to reach the target of 2 percent of GDP in response to pressure from the United States. We assumed that during the next two years, Western European defense spending would increase by 30%, or 0.5% of GDP. Approximately 1.6% of NATO's annual budget is typically allocated to operations in Western Europe. For this study, we calculated GDP growth at 0.5% annually for two years. NATO leaders may opt to increase defense spending in the coming years. Sweden, Finland, and many more Eastern European states will certainly increase their defense spending in response to the conflict between Russia and Ukraine that is taking place outside of NATO. Potential political instability is the fifth risk. The invasion of Ukraine by Russia has completely upended the West's post-Cold War expectations. The invasion marked the beginning of a move away from a single superpower when the Soviet Union collapsed. Both occurred after the Soviet Union collapsed. According to Mearsheimer (2019), the United States is no longer hegemonic, and we are instead in an unstable multipolar world. Rising levels of uncertainty may cause businesses to reduce their spending and increase their savings rates. With globalization already threatened by trade disputes and the COVID scandal, this issue could force some factories to relocate back to their native countries. Trade tensions and then COVID set the stage for the catastrophe. The risks Russia faces are greater than those faced by any other European country due to the falling value of the rouble on foreign markets and the rise in interest rates by the central bank to combat inflation. The Russian central bank's assets have been blocked, and Russian banks' use of SWIFT has been curtailed.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Germany and the European Union are also eager to supply Ukraine with weapons. Lines have formed in front of ATMs across Russia as a result of the country's liquidity crisis, and the stock values of Russian banks' overseas subsidiaries have plummeted as a result.

11. The Impact of Russia-Ukraine War on Global Trade

While neither of the disputing parties has a decisive influence over the entire global economy, they do have a significant impact on the manufacturing of key goods. With a total population of 144 million, the Russian Federation's economy is nearly the same size as the economies of Belgium and the Netherlands put together (2% of global GDP). Integration into GVC is key to its business strategy. Dated February 2022, this policy memo is No. 11/22. Raw materials, including fossil fuels, cereals, and fertilizers, make up the bulk of the restricted three categories. Russia's exports rely on foreign suppliers for only a small fraction of their total. As an example, whereas only 9% of Russia's exports are made up of foreign inputs, 24% of Spain's are. Ukraine's economy is more diversified than Russia's, but it's still far smaller and only accounts for 0.2% of global GDP. However, Ukraine plays a crucial role in the international food market. It provides 10% of the world's exports of vegetable oil and oil seeds and 6% of the world's exports of cereals. Wheat, which makes up 10% of global exports, and sunflower oil, which makes up 50% of global exports, are two examples where this proportion is particularly noteworthy. The districts of Donetsk and Luhansk, which are presently the sites of particularly heavy military engagements, produce 8 percent of Ukraine's wheat and 9 percent of sunflower seed, according to data published by IFPRI (2022). There are also major manufacturing regions near the borders of Belarus and Russia, both of which have been used as launchpads for military operations. The harvest takes place in the summer, and the product is distributed in the fall. However, the supply capacity and transportation routes in Ukraine will be disrupted for the duration of the conflict and beyond, which will have a significant immediate impact on the price of these commodities. Table 1 shows that Russia and Ukraine are major players in the domains of energy production, food production, and fertilizer production. Russia controls the majority of the energy market because its exports make up about 11% and 9% of global petroleum and gas imports, respectively. It is estimated that Russia imports 24% of all wheat and 5% of all grains. Russia's exports of sunflower oil play a significant role in the global market because the country supplies 23% of

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

the world's total purchases of that product. Russian fertilizers account for 12.5% of global imports, and the country is already the world's leading provider of metals like palladium, nickel, and aluminum.

12. Analysis of Russia and Ukraine War

The investigation of the conflict between Ukraine and Russia in 2014 has concluded. According to Shelest (2015), the unrest in Ukraine during the winter of 2014 is what ultimately led to Russia's invasion of Crimea. The government of Ukraine has framed the conflict as a geopolitical conflict pitting Russia against Ukraine. Meanwhile, Russia saw the situation as an opportunity to confront Western forces. The Russian government claims that the conflict began with NATO's plans to expand into territory in which Russia has vital interests. Russia saw this as a full-scale war against the West. According to Samokhvalov (2015), the EU-Ukraine-Russia confrontation is influenced by decisions made by the Ukrainian political class, business elites, and wider society. The ideological, economic, and global economic facets of politics all fall under this category. Samokhvalov suggested that the tension is caused by the competition between potential solutions. Hoffmann and Neuenkirch (2017) examined the effect of the pro-Russian conflict on stock returns in Russia and Ukraine from November 21, 2013 to September 29, 2014. Their analysis covered the time period from November 21, 2013 through September 29, 2014. They determined that stock returns in both Russia and Ukraine were negatively impacted by the unrest. All of Ukraine's economic and social problems demand an integrated response, as claimed by Stukalo and Simakhova (2018) and supported by their findings. Despite international sanctions headed by the United States and Europe, Russia has maintained political and diplomatic stability and the unity of its citizens. According to Wang's (2015) findings, relations between Russia and the West have cooled to an almost irreparable degree because of the Ukraine conflict in 2014 and Russia's annexation of Crimea. The consequences of the Russian economic crisis and the subsequent limitation on agricultural imports from the United States and other Western countries that began in 2014 were explored by Liefert et al. (2019) in their research on Russia's agriculture and food sector. They demonstrate that the import ban had negative effects on the standard of living of Russian consumers by reducing the availability of imported agricultural and food items, raising food prices, and lowering

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

overall consumption. However, the import embargo had no effect on Russia's ability to obtain food and other necessities. Farmers in Russia increased production in response to the embargo, ensuring the country's food supply would persist through the crisis. After the 2014 crisis between Russia and Ukraine, the value of the Russian ruble fell by 50% versus the US dollar, as shown by Dreger et al. (2016). From 2014 to 2016, the conflict is expected to cost Russia roughly one percent of its GDP in the form of rising investment risks, as calculated by Havlik (2014).

13. The Recent Cause of Russia's Invasion of Ukraine 2022

Many theories have been put forward to explain Russia's invasion of Ukraine; however, these theories often run counter to one another. Supporters of Russia have their own theories about what happened before the invasion. One can also take what is described as a Western or pro-Western perspective and examine the invasion from that angle. Proponents of Russia claim that the country has good reason to invade Ukraine due to the use of military force against civilians by pro-Russian separatists and the fact that Kiev enjoys Western support. Ukraine's desire to join the North Atlantic Treaty Organization (NATO) has been met with alarm from the Russian administration, which fears for the country's national security. This is because Moscow fears that an enlargement of NATO to the east will bring the alliance closer to Russian territory. Additionally, the Russian government has claimed that Ukraine's desire to join NATO poses an existential threat to Russia. The security of Russia as a whole would suffer as a result of this country's opening up to Western military incursions. According to Russian officials, these two worries were the driving force behind Russia's decision to take military action in response to Ukraine's actions. Russia has also claimed that it has exhausted diplomatic and military options to end the crisis. Russia claims it invaded Ukraine to remove the pro-Western government in Kyiv, establish a new government, and sign a peace accord with the new government because the previous government of Ukraine refused to negotiate. The terms of the peace agreement will limit the country's ability to join NATO or the European Union in the near future. Russia invaded Ukraine for pro-Western reasons because Ukraine wants to remain an independent democracy with close ties to the West in terms of politics, security, and trade. This includes exploring membership in NATO and the European Union. This alternative theory argues that

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Russia invaded Ukraine because it sought to increase its sphere of influence in the country. There has been extensive attention paid to this interpretation in Western media. Numerous examples can be found in western media that support this viewpoint. Russian opposition to Ukraine's plans to adopt western democracy and join western alliances has been widely reported in pro-Western media. These reports suggest that Russia is worried about the potential threat to its national security posed by Ukraine's membership in the European Union and NATO. This worry might be warranted. According to Western establishment media, Russia's decision to launch a "special military operation" in Ukraine is driven by the following goal: to replace the current Ukrainian president and government in Kyiv with one more friendly toward Russia.

14. Conclusion and Recommendations

US Secretary of State Antony Blinken summed up the Russia-Ukraine war of 2022 when he said, "It's broader than a confrontation between two countries. An increase in the price of crude oil has dampened economic growth in Europe. When the price of oil goes up, businesses instantly feel the effects in the form of higher transportation, production, and energy costs. This slows economic growth because lower profits and fewer investments discourage businesses and individuals from taking risks. It dwarfs both Russia and NATO in scale. Global attention and action are needed to address this situation (U.S. Department of State, 2022). President Biden's speech from March 8, 2022, conveys the global gravity of this crisis. There has been an impact on inflation and consumer prices as a result of the increase in oil prices. A rise in the price of oil nearly invariably results in higher costs throughout the supply chain because oil is used in so many different production processes. There is a danger that cost-push inflation will result in higher consumer prices because of businesses passing on the higher expenses to their customers. Energy's rising cost could indirectly contribute to inflation by increasing the cost of production for industries that rely on fossil fuels. Inflation would rise, household spending would fall because of higher prices (for oil, gas, wheat, and minerals), there would be supply chain disruptions, uncertainty would increase, economic growth would slow, the investment would decrease, and some industries would be eliminated. The negative consequences of rising oil prices can be mitigated through the introduction of energy efficiency measures, such as legislation and incentives targeted to

MILESTONE**YEAR/YIL: 2023****VOLUME/CİLT: 1****ISSUE/SAYI: 1**

---

increase energy efficiency across all industries. Promoting the adoption of energy-saving equipment and practices in both business and residential settings can reduce energy usage, slash expenses, and increase resilience to changes in oil prices. Fluctuations in the global stock market and especially the European market, as both countries are major exporters to Europe. Decision-makers in these countries, which rely heavily on tourism, must thus Oil stockpiles for military use for strategic reasons, it can be helpful to stockpile oil in case of supply disruptions or price surges. Consistency in the energy markets depends on countries efficiently managing and regularly updating their stockpiles. Depend on Russia for critical imports to initiate talks on alternative survival strategies if Russia decides to respond by punishing the West by imposing restrictions on exports and sponsoring 'in-house' production of such crucial commodities if possible.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

References

- Alsharif, A. H., Salleh, N. Z. M., & Baharun, R. (2021). To better understand the role of emotional processes in decision-making. *International Journal of Academic Research in Economics and Management Sciences*, 10(2), 49-67.
- Apostolakis, G. N., Floros, C., Gkillas, K., & Wohar, M. (2021). Financial stress, economic policy uncertainty, and oil price uncertainty. *Energy Economics*, 104, 105686.
- Baqae, D., Farhi, E., & Sangani, K. (2021). *The supply-side effects of monetary policy* (No. w28345). National Bureau of Economic Research.
- Bilgin, M. H., Gozgor, G., Lau, C. K. M., & Sheng, X. (2018). The effects of uncertainty measures on the price of gold. *International Review of Financial Analysis*, 58, 1-7.
- Brunnermeier, M. K., Sockin, M., & Xiong, W. (2022). China's model of managing the financial system. *The Review of Economic Studies*, 89(6), 3115-3153.
- Bluszcz, J., & Valente, M. (2019). The war in Europe: Economic costs of the Ukrainian conflict.
- Cohen, P., & Ewing, J. (2022). What's at stake for the Global Economy as Conflict Looms in Ukraine. *The New York Times*, 21.
- Giumelli, F. (2017). The redistributive impact of restrictive measures on EU members: Winners and losers from imposing sanctions on Russia. *JCMS: journal of common market studies*, 55(5), 1062-1080.
- Gupta, R., & Plakandaras, V. (2019). Efficiency in BRICS currency markets using long-spans of data: Evidence from model-free tests of directional predictability. *Journal of Economics and Behavioral Studies*, 11(1 (J)), 152-165.
- Kaempfer, W. H., & Lowenberg, A. D. (2007). The political economy of economic sanctions. *Handbook of defense economics*, 2, 867-911.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Parvi, C. (2021). Usefulness of 18F-Fluorocholine Positron Emission Tomography-Computed Tomography in Locating Lesions in Hyperparathyroidism.

Pestova, A., Mamonov, M., & Ongena, S. (2022). The price of war: Macroeconomic effects of the 2022 sanctions on Russia.

Plakandaras, V., Gupta, R., & Wong, W. K. (2019). Point and density forecasts of oil returns: The role of geopolitical risks. *Resources Policy*, 62, 580-587.

Pisani-Ferry, J. (2022). The economic policy consequences of the war. *Bruegel-Blogs*, NA-NA.

Smialek, J., & Swanson, A. (2022). What does Russia's invasion of Ukraine mean for the US economy?. *The New York Times*

Ethics Statement: The author declares that ethical rules were followed in all preparation processes of this study. In case of detection of a contrary situation regarding scientific ethical issues, all responsibility belongs to the author of the study and Milestone journal has no responsibility.

ARAŞTIRMA MAKALESİ

İşletmelerin Geleceği: Metaforik Bir Araştırma “Yeşil Kuğu”¹

Seccad SOYUK²

Özet

İklim değişikliği sorunu finans sektörü, düzenleyiciler ve denetçiler için yeni zorluklar ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışma, merkez bankalarının finansal istikrar yetkisi dahilinde bu yeni riskleri ele almanın yollarını gözden geçirmektedir. Bununla birlikte, iklimle ilgili risk analizlerini, finansal sistemlere entegre etmek zor görünmektedir. Bu durum iklim fenomenlerinin sürekli değişken, dinamik ve karmaşık yapıda olmalarından kaynaklanmaktadır. Geleneksel geriye dönük risk değerlendirmeleri ve mevcut iklim-ekonomik modeller, iklimle ilgili risklerin alacağı şekli yeterince doğru bir şekilde tahmin edemeyecektir. Alanyazında siyah kuğu kavramı, Taleb (2007) tarafından oluşturulan “*The Black Swan-The Impact of Highly Probable*” başlıklı eserde küresel boyutta dikkat çeken bir metafor olmasına rağmen (Nafday, 2009), Türkçe alanyazınlarda bahsi geçen çalışmanın Türkçeleştirilmiş versiyonundan başka akademik alanda herhangi bir çalışmaya rastlanılamamıştır. Bu bağlamda ortaya konan bu çalışma, özellikle Türkçe alanyazındaki eksikliğin bir nebze de olsa azaltılması ve sürdürülebilirlik ışığında risk ve belirsizlik kavramlarıyla ilişkili olan siyah kuğu kavramından türeyerek oluşturulan yeşil kuğu metaforu kavramının stratejik yönetiminde ve oluşturulan ÇYS uygulamaları ışığında yönetenlere ve politika yapıcılara yeni bir bakış açısı kazandırma amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Yeşil Kuğu, İklim Değişikliği, Siyah Kuğu

1. Giriş

Küresel düzeyde COVID-19 salgınının patlak vermesiyle birlikte, sürdürülebilirliğe olan ilginin her zamankinden daha yüksek olduğu konusunda bir fikir birliği oluşmaktadır.

¹ DOI: 10.5281/zenodo.8170579

² Iğdır Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İşletme Yüksek Lisans Öğrencisi, e-mail: seccadsoyuk@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4907-4196

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Kısa vadeli verimliliğin en önemli örgütlenme amacı olduğu küresel finans sistemleri ve firmaların şimdiye kadar ki paradigması, uzun vadeli sürdürülebilirliğe doğru kaymaktadır. Yatırım ve finans açısından, sürdürülebilirlik faktörleri önem kazanmakta ve sonuç olarak, endüstri, finansal getirilerin ötesinde sürdürülebilirliği göz önünde bulunduran faaliyetlere ve ticari operasyonlara da ağırlık vermektedir. Yeşil Kuğu olayları ciddi ve karmaşık olmakla birlikte gelecekte bir şekilde meydana gelme riski bulunmaktadır. Bu nedenle, oluşumlarının zamanlaması ve etkisi tahmin edilemez olsa bile, aktif hazırlık gerektiren olaylardır. İklim değişikliğinin etkileri Yeşil Kuğu olaylarını temsil etmektedir. Bu olaylar geri döndürülemez boyutlara ulaşacak potansiyelde gözükmemektedir.

COVID-19'dan sonra yaşanan küresel pandemiye Yeşil Kuğu olayı olarak değerlendirmek gerekmektedir. Bunun nedeni, COVID-19 sonrası bulaşıcı hastalıkların küresel olarak yayılmasının muhtemel olduğu veya gerçekleşmesi beklendiği ve küresel ekonomik ve sosyal sistemi geri dönüşü olmayan bir şekilde dönüştürdüğü kabul edilmektedir. Finans ve sanayi sektörleri, iklim değişikliğinin ekonomik performansa yönelik tehdidi netleştikçe çeşitli önlemler hazırlamaktadır. Özellikle, ekonomik aktörlerin iş uygulamalarını temelden değiştirmek için güçlü bir hareketlenme gözükmemekte ve bu, yatırım standartlarında sürdürülebilirliğe öncelik vermeyi de içermektedir. COVID-19'un yayılmasıyla birlikte bu hareket daha belirgin hale gelmektedir. Bu araştırma, son zamanlarda yatırım standartları tartışmalarına hâkim olan Çevresel, Sosyal ve Yönetişim (ÇYS) yatırımlarındaki eğilimleri incelemekte ve iklim değişikliği bilgilerinin kapatılmasının güçlendirilmesi ve yeşil bir sınıflandırma oluşturulmasının durumunu analiz etmektedir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Siyah Kuğu Kavramı

Nassim Nicholas Taleb (2007) tarafından kavramlaştırılan Siyah kuğu teorisi; kısaca olması ihtimal dışı olan ancak ortaya çıktığında etkisi küresel boyutlara ulaşan, beklenmedik olaylar olarak açıklanmaktadır. 16. yüzyıla kadar kelime anlamı “*olmayan*” anlamında kullanılan siyah kuğu kavramı, tüm kuğular beyaz olduğu mantığından yola çıkarak imkânsızlık kavramını çağrıştırmaktadır. Ancak 1967 yılında Avustralya’da siyah kuğuya

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

rastlayan Hollandalılar siyah kuğu kavramını imkansızın gerçekleşebileceği anlamında kullanmaktadır (Mehmet and Özbozkurt, 2020).

Siyah kuğu metaforu gerek ekonomi ve siyaset tarihinde gerekse bilim ve teknoloji de olağanüstü etki gücüne sahip olaylar şeklinde tanımlanmaktadır. 2008 finans krizi bu kavrama örnek gösterilmektedir. Günümüzde finansal piyasalarda tahmin edilmeyen, önemli etki yaratan ve rasyonel analizle açıklanamayan sürpriz olayları tanımlamak için kullanılmaktadır (Kestane, 2021).

Taleb'in (Siyah Kuğu) teorisi:

“Avustralya'nın keşfinden önce Eski Dünya'da, bütün kuğular beyaz zannedilirdi. Görünüşe göre bu şüphe götürmez kanaatin dayanağı, deneysel delillerdi. Görünen ilk siyah kuğu, bazı ornitologlar ve kuşların renkleriyle aşırı derecede ilgilenenler için herhalde ilginç bir sürpriz olmuştu; ama bu olgunun ortaya koyduğu daha temel bir şey vardı: Gözlem ve deneylere dayalı öğrenmenin, ciddi boyuttaki sınırlamaları ve bilginin kırılabilirliği. Tek bir gözlem, milyonlarca beyaz kuğunun binlerce yıldır teyit etmiş olduğu genel bir kanıtı geçersiz kılabilir. Bunun için tek bir siyah kuğu olması yeterlidir” (Taleb, 2007; Yavuz, 2016).

Siyah kuğu metaforunun üç özelliği bulunmaktadır. Bunlar:

- (i) Beklenmedik ve nadirdirler, bu nedenle düzenli beklentiler alanının dışında kalırlar;
- (ii) Etkilerinin geniş kapsamlı veya aşırı olması;
- (iii) Ancak olaydan sonra açıklanabilirler. Siyah kuğu olayları, terörist bir saldırıdan yıkıcı bir teknolojiye veya doğal bir felakete kadar birçok şekil alabilir (Koç, 2022).

Taleb, (2007) siyah kuğu benzetmesini, tahmin edilemeyen, diğer olgulara nazaran daha az öngörülebilir ve geniş çapta etkiler meydana getiren olaylar şeklinde tanımlamaktadır. Başka bir deyişle, siyah kuğu olayları tahmin edilemeyen bilinmeyenler, bilinmeyen ama tahmin edilenler ve oluşabileceğine dair ihtimali olmayan durumlar (Aven, 2015) yahut tamamen bilinmeyen, risk değerlendirmesi yapılmasına rağmen açık bir şekilde

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

tahmin edilemeyen ve oluşturulan risk tablosunda farkında olunan ve oluşması mümkün görünen olaylar olarak tanımlanmaktadır (Aven and Krohn, 2014).

Forsman (2018), Maslen ve Hayes (2015) yaptıkları çalışmada siyah kuğu metaforunu, gerçekleşmesi beklenilmeyen ve gerçekleşmesi durumunda çok büyük düzeylerde etki yaratma potansiyeline sahip olaylar olarak tanımlamaktadır.

Mueller ve Stewart (2016) siyah kuğuyu, gerçekleşmesi beklenmeyen fakat gerçekleşmesi halinde büyük çapta etki yaratan ve öncesinde olabileceği tahmin edilemeyen olayların tamamı olarak tanımlamaktadır. Diğer bir araştırmada siyah kuğu kavramı; tahmin edilebilirliği mümkün olmayan, doğaüstü etkiler yaratan ve beklenmedik olmasına rağmen meydana geldikten sonra açıklanabilir olan olaylar şeklinde tanımlanmaktadır (Kotisi, Hewig, Behera and Karadimas, 2014).

2.2. Siyah Kuğudan Yeşil Kuğuya

“Yeşil kuğu” benzetmesi, Nassim Nicholas Taleb’in (2007) metaforlaştırılan “siyah kuğu” kavramından esinlenerek türetilen bir kavram olarak göze çarpmaktadır. İklimsel deformasyonun üretim, finans, insan kaynakları yönetimlerinde meydana getirebileceği geri dönüşmez yıkımları tabir etme amacıyla oluşturulan yeşil kuğu kavramı üç açıdan siyah kuğulardan farklıdır. Birincisi, iklim değişikliğinin etkileri oldukça belirsiz olsa da "fiziksel ve geçiş risklerinin bir kombinasyonunun gelecekte gerçekleşeceğine dair yüksek derecede kesinlik bulunmaktadır" (NGFS, 2019).

Dünya 2020 yılında, tarihte adı dahi duyulmayan ancak bütün ülkeler tarafından küresel düşman olarak tabir edilen COVID-19 salgını ile tanışmıştır. Salgının büyük bir ivme ile meydana gelen yayılma hızı ve fiziksel sınırları kısa sürede aşması, salgın ile başa çıkma konusunda uluslararası iş birliğinin ne denli önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak salgının sebebiyet verdiği finansal yıkıntı, bütün ülkelerin kendi kendilerine üstesinden gelmeleri gereken büyük bir sorun olarak görülmektedir. Bu sorun sonucunda ülkeler de finansal destek programlarını ve bu büyük yıkıntıdan kurtulma stratejilerini açıklayarak, ekonomik vizyon ve imkanları dahilinde insanlığın ortak düşmanı haline gelen salgınla mücadele etmeye çalışmaktadır. Bu tehlikeli ve küresel çapta büyük yıkıntılara sebep olan

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

salgın sonucunda “küresel pandemi resesyonu” kavramı daha şimdiden ekonomi alanyazınlarında yerini almaktadır (Nakıboğlu, 2020).

Ortaya çıkışı COVID-19 salgını gibi sessiz ve süratli olmayan fakat etkilerini gün geçtikçe daha fazla gördüğümüz insanlığın bir başka ortak düşmanı halen tehlikesini sürdürmektedir: iklim değişikliği. Küresel salgın örneğinde olduğu gibi iklim değişikliği tehlikesi de insanlığın ortak sorunu ve yaratacağı finansal yıkımla mücadele etmek, ülkelerin kendi sorumluluğunda görünmektedir (Kotisi vd., 2014).

2.3. Finansal Riskler ve İklim Değişikliği

İklim değişikliği kavramı, ezbere bilinenlerin aksine sadece anormal hava olayları, seller, fırtınalar veya kuraklık gibi çevre üzerinde meydana getireceği korkutucu olaylardan oluşmamaktadır. Ekonomik sektörler üzerinde meydana getirebileceği hasarlar da oldukça korkutucu boyutlardadır. Meydana gelebilecek finansal risk olayları iki grupta toplanmaktadır. İlk grup diğer etkilere nazaran ve somut olarak gözlemlenebilen, anormal, beklenmeyen ve aşırı atmosferik olaylardan dolayı hane, altyapı ve arazi üzerinde meydana gelecek fiziksel zararları içermektedir (Çobaner, 2021).

Örnek vermek gerekirse, yükselen deniz ve okyanus seviyeleri ile beklenmeyen hava olaylarının daha fazla meydana gelme ihtimali, gayrimenkul sahipleri için zarara neden olmakta ve taşınmaz değerlerini düşürerek kredi ve satış işlemlerinde olumsuzluklara yol açmaktadır. Kaliforniya şehrinde 2019 yılında uzun süre hakimiyet süren kuraklık olayı sonrasında yaşanan büyük çapta orman yangınlarından kaynaklanan zararları sonucu Pacific Gas ve Electric (PG&E) firmasının iflası, iklim değişikliğinden doğan ilk iflas olarak adlandırılmıştır (Yılmaz and Çakaloğlu, 2022).

Elbette anormal iklim olaylarının sebebiyet verdiği zararlar sadece şahısları ya da kurumları değil, birçok sektörü aynı anda etkileyebilme potansiyeline sahip olmakta, finansal alanlarda bankaların kredileri portföylerini azaltmasına neden olarak daha sıkı ekonomik durumların ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Finans sektörüne değinilirken, sigortacılık sektöründe varlık alanında oluşan riskler büyük bir öneme sahiptir. Bu riskler, sigorta poliçelerinde tahmin edilenden daha fazla oluşabilecek tazminat talepleri nedeniyle bu alanda

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

yükümlülüklerden doğabilecek risk düzeyini de arttırmaktadır. Doğal afetlerin istatistiksel olarak artış göstermesi ihtimalinde, sigorta primlerinin çok daha maliyetli olması ihtimali artmaktadır. Bu durumun sigortacılık sektörünün yaklaşan gelecekte büyük zararlar görmesi veya tamamen ortadan kalkmasına sebebiyet verebileceği düşünülmektedir (IMF, 2021).

İkinci risk grubunda ise somut kanıtları yavaş yavaş gözlemlenen, düşük-karbon düzeyine sahip yeşil ekonomiye geçişten doğabilecek ve finansal sektörlerde oluşabilecek zararlar gösterilmektedir. İlk grupta bahsedilen risklerden, iklim değişikliğinin yarattığı sorunlar ile ilgili mücadele planlarına yönelik iddialı ve acil önlemlerden orta ve uzun vadede kaçınmak mümkün gözükse de bu eylem planlarının kalıcı hale getirilmesinin gerekliliği, ikinci grupta bahsi geçen risklerin yönetilmesi için politikacıların müdahale ve varlıklarına çok daha fazla ihtiyaç duyulmasına sebep olmaktadır (NGFS, 2020).

İklim felaketleri çoğu sistemik finansal krizden daha fazla tehlike oluşturmaktadır. İklim bilimcileri tarafından giderek daha fazla vurgulandığı gibi insanlık için varoluşsal bir tehdit oluşturmaktadırlar (Ripple vd., 2019).

İklim değişikliği, küresel sosyoekonomik ve finansal sistemlerin yönetişimi için benzeri görülmemiş bir zorluk teşkil etmektedir. Mevcut üretim ve tüketim kalıpları, sürdürülemez sera gazı emisyonlarına (sera gazları), özellikle karbondioksit (CO₂) emisyonlarına neden olmaktadır. Atmosferde kritik eşiklerin üzerinde biriken konsantrasyonlarının, ekosistemin emici ve geri dönüşüm yeteneklerinin ötesinde olduğu giderek daha fazla kabul görmektedir. Sıcaklıklardaki sürekli artış, dünyadaki ekosistemleri ve sosyoekonomik sistemleri etkilemeye başlamaktadır (IPCC, 2018; Mora vd. 2018).

Ancak endişe verici bir şekilde, iklim bilimi araştırmaları en kötü etkilerin henüz gelmediğini göstermektedir. Bunlar arasında deniz seviyesinin yükselmesi, aşırı hava koşullarındaki artışlar, kuraklık ve seller ve toprak erozyonu sayılabilmektedir. İlişkili etkiler arasında vahşi yaşamın büyük ölçüde yok olmasının yanı sıra insan göçü, çatışmalar, yoksulluk ve eşitsizlikteki keskin artışlar da gösterilmektedir (IPCC, 2018; Masson-Delmotte and Moufouma-Okia, 2019).

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Günümüzde bilim adamları, hemen başlayarak sera gazı emisyonlarının azaltılmasını önermektedir (Lenton vd., 2019). Bu bağlamda, 2015 Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı (COP21) ve bunun sonucunda 196 ülke arasında sera gazı emisyonlarını küresel ölçekte azaltmaya yönelik Paris Anlaşması önemli bir siyasi başarı olarak değerlendirilmektedir (COP21, 2021).

Paris Anlaşması (UNFCCC (2015) uyarınca, imzacılar sera gazı emisyonlarını "mümkün olan en kısa sürede" azaltmayı ve artışı 1,5 ° C ile sınırlamak amacıyla küresel ısınmayı "2 derecenin çok altında" (2 ° C) tutmak için ellerinden gelenin en iyisini yapmayı kabul etmektedirler. Ancak küresel emisyonlar o zamandan beri artmaya devam etmektedir (Figueres vd., 2018). Ülkelerin halihazırda planlanan kömür, petrol ve gaz üretimi, ısınmayı 1,5°C veya 2°C ile sınırlamakla tutarsız görünmekte, böylece bir "üretim boşluğu", hükümet planları ile tutarlı karbonsuzlaştırma yolları arasında bir tutarsızlık yaratmaktadır (SEI vd., 2019).

Düşük karbonlu bir ekonomiye geçiş için üretim ve tüketim kalıplarını ve yaşam tarzlarını değiştirmek, zorlu bir kolektif eylem sorunu olarak göze çarpmaktadır. İklim değişikliğinin etkileri ve en acil öncelikler konusunda hala önemli belirsizlikler bulunmaktadır. Bu belirsizliklerden doğacak en zararlı etkiler, politika yapıcılarının ve diğer ekonomik ve finansal karar vericilerin geleneksel zaman ufuklarının ötesinde hissedileceği düşünülmektedir.

2.4. Karbon Fiyatlandırması

İklim değişikliği, ekonomistler tarafından, iklim dışsallıklarını içselleştirmek için halka açık olarak uygulanan Pigovian karbon vergileri yoluyla ele alınması gereken bir dışsallık olarak kabul edilmektedir. Gerçekten de temel refah ekonomisine göre, iklim değişikliğiyle mücadele için iyi bir politika, sera gazı emisyonlarını azaltmak için bir teşvik görevi görmek için böyle bir "fiyat" gerektirmektedir. Örneğin bir karbon vergisi, ekonomik ajanların daha verimli üretim süreçlerine ve tüketim modellerine geçerek emisyonları düşürmeleri için bir teşvik yaratmaktadır. Bu verginin miktarının, iklim değişikliğinin orta ve uzun vadeli ek maliyetleri hakkında zaten bildiklerimizi yansıtması gerekmektedir. Ana akım bir ekonomistin bakış açısına göre, karbonun sosyal maliyetini yansıtan bir karbon vergisi,

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

karbon emisyonlarının "gölge maliyetini" açıkça ortaya koyacak ve ekonomik aktörlerin emisyonları azaltmasına neden olacağı düşünülmektedir (Sandmo, 1978).

Finansal açıdan bakıldığında, negatif dışsallığı doğru bir şekilde fiyatlandırmak için bir karbon vergisi kullanmak, finansal kurumların varlıklarını karbon yoğunluğundan daha yeşil sermayeye doğru yeniden tahsis etmek için yeterli olacaktır. Bununla birlikte, karbon fiyatlandırmasının iklim değişikliğine tek cevap olduğu görüşü ve bunun parasal ve ihtiyati politikalar açısından (yani merkez bankaları, düzenleyiciler ve denetçilerin iklim değişikliğiyle gerçekten ilgilenmemesi gerektiği) sonucu, potansiyel "yeşil kuğu" olaylarının göz ardı edilmesine katkıda bulunan üç önemli sınırlamadan mustarıptır. Birincisi, kavramsal olarak karbon fiyatlandırması on yıllardır ilk en iyi seçenek olarak kabul edilmesine rağmen, pratikte sermayenin yeniden tahsisini "kahverengi" (veya karbon yoğun) varlıklardan "yeşil" (veya düşük karbonlu) varlıklara yönlendirmek için yeterli bir seviyede uygulanmamıştır. Gerçek şu ki, hükümetler harekete geçmekte başarısız olmuşlardır ve sivil toplumdan ve iş dünyasından gelen daha geniş bir baskı önemli politika değişikliklerine neden olmadıkça bunu yapmaya devam edecekleri görüşü öngörülmektedir. Küresel politika tepkilerindeki mevcut eksiklik göz önüne alındığında, iklim değişikliğinin fiziksel etkilerinin hızla ısınan bir dünyada sosyoekonomik sistemi etkilemesi daha muhtemel hale gelmektedir. Yükselen sıcaklıkların devrilme noktalarıyla karmaşık dinamikleri açığa çıkaracağı göz önüne alındığında küresel ısınma, ekonomileri düzensiz ama kümülatif bir şekilde etkileyecek ve bu da öngörülemeyen olumsuz finansal dinamikleri tetikleyebilecektir. Bu sözde fiziksel riskler, doğal olarak merkez bankacıları ve denetçileri için endişe verici finansal sonuçlara sahip olacaktır. Sermaye iklim değişikliğinden etkilendiğinden ve finansal ajanlar kendilerini bu tür iklim şoklarından koruyamayabileceğinden, geri dönüşü olmayan kayıplara neden olarak finansal istikrarı tehdit etme potansiyeli taşımaktadır (Karakaya, 2016).

Tüm bu nedenlerden dolayı, küresel olarak karbon fiyatlandırmasında önemli bir artış iklim değişikliğiyle mücadele için önemli bir adım olmaya devam etse bile, finansal sistemle ilgili olanlar da dahil olmak üzere diğer seçeneklerin araştırılması ve geliştirilmesi büyük bir önem arz etmektedir.

MILESTONE

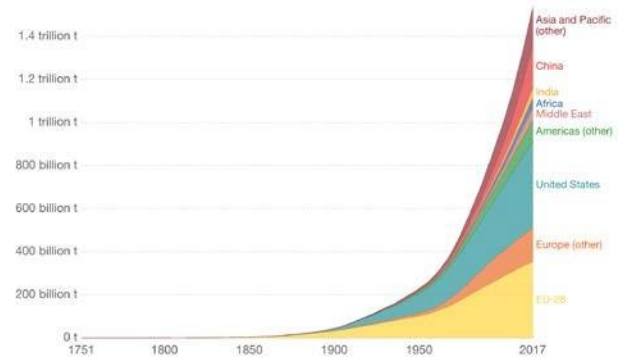
YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

2.5. Ekosistem Değişikliğinin Sürdürülebilirliği Tehdit Etmesi

Milyonda 415 parça (ppm) ile Dünya'nın 11 Mayıs 2019 itibariyle CO₂ konsantrasyonu insanlık tarihinde her zamankinden daha yüksek ölçülmüş ve binlerce yıldır Sanayi Devrimi'ne kadar hüküm süren 270-280 ppm'nin çok üzerinde seyretmektedir. (Grafik 1, Feynman ve Ruzmaikin 2007). Özellikle yıllarda, atmosferik CO₂ seviyelerinde 1959'da yaklaşık 315 ppm'den 1970'te 370 ppm'ye ve 2016'da 400 ppm'ye keskin bir artış göstermiştir (Grafik 2) (Bereiter vd., 2015).

Grafik 1. (Sol Panel) ve Grafik 1.1 (Sağ Panel) : Atmosferik CO₂ konsantrasyonunun evrimi

Kaynak: (Bereiter vd., 2015).

İnsan faaliyetlerinin (IPCC (2018), öncelikle fosil yakıtların yakılmasından (Hansen vd., 2013) değil, aynı zamanda ormansızlaşma ve yoğun tarımdan kaynaklanan bu artan atmosferik CO₂ konsantrasyonu seviyeleri, Dünya'nın doğal soğutma döngüsünün çalışmasını önlemekte ve küresel ısınmaya neden olmaktadır (Ripple vd., 2017).

Küresel ısınma, 19. yüzyılın ortalarından bu yana 1,1 ° C'ye yakın bir artış göstermiştir. Sıcaklıklar şu anda on yılda 0,2 ° C'de yükselmekte ve ortalama yıllık sıcaklıklar

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

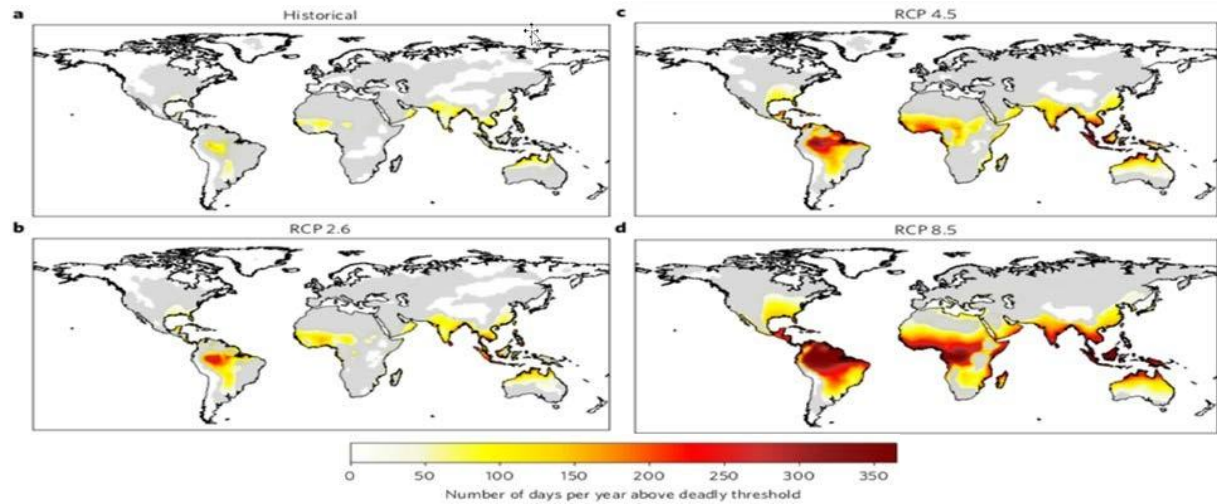
ISSUE/SAYI: 1

giderek artmaktadır. Mevcut eğilimler ekosistemlere, toplumlara ve ekonomilere sistemik bozulmalara yol açma yolunda ilerlemektedir (Steffen vd., 2018).

Sıcaklıklardaki sürekli artış, yükselen deniz seviyeleri, daha fazla yoğunluk ve fırtına insidansı, daha fazla kuraklık ve sel ve manzaralarda hızlı değişiklikler gibi çoklu etkilere yol açacaktır. Örneğin, ortalama deniz seviyeleri 20. yüzyılda 15 santimetre yükseldi ve yükselme oranı artmaktadır. Ekosistemler üzerindeki etkiler önemli olacak ve potansiyel olarak tür kaybına ve hatta vahşi yaşamın büyük ölçüde yok olmasına yol açacaktır (IPCC, 2018).

İnsanlar şu anda bir yaşam sürdürmeyi başardıkları birçok alanı terk etmek zorunda kalabilirler ve Güney Amerika, Orta Amerika, Afrika, Hindistan, Güney Asya ve Avustralya'daki tüm bölgeler, yüksek sıcaklık ve nem seviyelerinin bir karışımı nedeniyle yaşanmaz hale gelebilir (Im vd., 2017).

Yaklaşık 500 milyon insan, çölleşmeden etkilenen bölgelerde, özellikle güney ve Doğu Asya, Orta Doğu ve Sahra altı Afrika bölgeleri, iklim değişikliği nedeniyle daha büyük sosyoekonomik baskı altında olacaktır (IPCC, 2019).

Şekil 1. Ortalama sıcaklık değişimleri

Kaynak: (IPCC, 2019)

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

3.Tartışma

3.1. Çevresel, Sosyal ve Yönetişim (ÇSY) Temelli Yatırımlar

Gezegeni tehdit eden ve etkileri gün geçtikçe artan Yeşil Kuğu olayları baz alınarak işletmeleri hedef alan bir gelişim programı tasarlanmıştır. ÇSY, bir şirketin çevresel, sosyal ve yönetişim uygulamalarının, bunların etkilerinin ve bu değerlendirmelere göre ilerlemesinin incelenmesini ifade etmektedir. Yatırımcıların “sosyal sorumluluk sahibi” şirketleri ararken dikkate aldığı bir dizi kriteri içermektedir. Sermaye piyasaları, kuruluşları değerlendirmek ve gelecekteki finansal performansı belirlemek için ÇSY’ yi kullanmaktadırlar. Etik, sürdürülebilir ve kurumsal yönetişim, finansal olmayan performans göstergeleri olarak kabul edilmekte ve bir şirketin karbon ayak izi gibi etkisini yönetmek için hesap verebilirliği ve sistemleri sağlamaktadırlar.

3.2. ÇSY Kriterleri

Sürdürülebilir ve sorumlu yatırımlara odaklanmayı artırma çabasında önemli bir rol oynayan ÇSY kriterleri aşağıdaki gibidir:

Çevresel: İklim krizinin olumsuz etkileriyle birlikte, yatırımcılar artık şirket operasyonlarının çevre üzerindeki etkilerini nasıl yönettiğine bakmaktadır. Çevresel kriterler, bir kuruluşun enerji kaynaklarının kullanımını, atık yönetimine ilişkin politikalarını, net sıfır emisyon, biyoçeşitlilik ve iklim krizine yönelik etki ve çabalarını içermektedir. Bu kriterlere ayrıca ormansızlaşma ve su kirliliği de dahildir. Yani bu kriter, bir kuruluşun doğal kaynakların korunmasını ne kadar dikkate aldığına göstergesidir.

Sosyal: Yönetim ve çalışan ilişkilerine odaklanan sosyal ilişkileri kapsayan bu kriter, aşağıdaki örnekler de dahil olmak üzere bir kuruluşun çalışanları da dahil olmak üzere bütün paydaşlarına nasıl davrandığını ele alır:

- Kuruluşun faaliyet gösterdiği ve hizmet verdiği yerel topluluklar üzerindeki bağlantısı ve etkisi dahil olmak üzere paydaş ilişkileri
- Tüketicilerin doğru bilgilendirilmesi

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

- Veri koruma ve gizlilik politikaları
- Küresel olarak yoksul ve yetersiz hizmet alan topluluklara yardım eden projeleri veya kurumları finanse etme çabaları
- Çalışan çeşitliliği, eşitlik ve kapsayıcılık
- Çalışan bağlılığı ve memnuniyeti
- Sağlık ve güvenlik
- İnsan hakları ve etik ilkeler
- Çalışma standartları
- Sürdürülebilir tedarik zinciri

Yönetişim: Bu kriter iyi yönetim için gerekli karar verme faktörlerini, kurumsal şeffaflık, hesap verebilirlik, kapsayıcılık ve uyumluluk kültürlerini içeren konuları ve çabaları kapsar. Aynı zamanda hissedarlar, yatırımcılar ve müşteriler gibi paydaşlarla olan ilişkileri de içerir. Yönetişim, uyumu sürdürmek için dahili sistem kontrollerine ve uygulamalarına odaklanarak bir şirketin kendisini nasıl denetlediğini inceler. Bu kriterler dizisi kapsamında kuruluşlar; yönetim kurulu oluşumu, yönetim kurulu-hissedar ilişkileri, mali rapor şeffaflığı, tedarikçiler ve düzenleyicilerin politikaları gibi konuları değerlendirmelidir.

3.3. ÇSY Uygulamalarının Önemi

Tüketici davranışlarının değiştiğini ve daha sürdürülebilir olmaya odaklandığı bilinmektedir. Tüketiciler geri dönüşüme, israfı en aza indirmeye ve daha yeşil seçimler yapmaya çalışmaktadır. Bu davranış aynı zamanda finans ve yatırım tercihleriyle ilgili kararları da etkilemektedir. Sonuç olarak, yatırımcılar kaynaklarını bu uygulamaları taahhüt eden şirketleri finanse etmek için kullanmak istemektedirler. ÇSY odaklı şirketlerin hisse senedi fiyatlarının nasıl daha istikrarlı hale geldiğini ve düşük ÇSY sıralamasına sahip olanlardan daha iyi performans gösterdiğini gördüklerinden, ÇSY yatırımları artık yatırımcılar için hayati hale gelmektedir. Yatırımcılar çevresel sürdürülebilirlik ve sosyal

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

sorumluluk değerleri kendileriyle uyumlu şirketlere sermaye sağlamaya alışıka SY de katlanarak büyümektedir. Ayrıca iklim krizi, artan sera gazı emisyonları, ormansızlaşma, biyoçeşitlilik krizi gibi çevresel sorunlara çözümler sunmayı hedefleyen Avrupa Yeşil Mutabakatı, Paris İklım Anlaşması ve COP26 da SY'nin gelişmesini sağlamıştır. Bununla birlikte COVID-19 pandemisinin ve iklim krizinin etkileri, SY'yi uzun vadeli bir girişim olarak büyük lde ilerletmiştir (Lim, 2021).

SY sadece yatırımcılar için değil, aynı zamanda şirketler için de önem arz etmektedir. Çünkü işlerine SY'yi dahil eden şirketler, krlılıklarının nasıl olumlu yönde etkilendiğini, sürdürülebilir ve sosyal açıdan sorumlu girişimlere öncelik vererek itibarlarını iyileştirebileceklerini ve potansiyel olarak daha fazla yatırımcıyı çekebileceklerini görmeye başlamışlardır (Karakaya, 2016).

Firmalar için krlılık büyük bir öneme sahiptir. Bunun yanı sıra şirketlerin adil olması, toplumsal fayda yaklaşımı, çevreye duyarlılığı ve sürdürebilirliği benimsemesi çalışanların, iş ortaklarının ve yatırımcıların giderek daha fazla önem verdiği konular arasında yer almaktadır. Yani SY'yi benimseyen şirketlerin uzun vadede kazançlı çıkacağını söylemek yanlış olmayacaktır.

MILESTONE**YEAR/YIL: 2023****VOLUME/CİLT: 1****ISSUE/SAYI: 1****Tablo 1. ÇSY Yatırım Yaklaşımı**

ÇSY yatırım türü	Amaç	Örnekler
Dışlama/Kaçınma	Zararlı faaliyetlerle ilgili belirli şirketleri hariç tutma	Silah, tütün, alkol, kumar ile ilgili şirketler veya faaliyetler BM Küresel İlkeler Sözleşmesi İlkeleri İhlalleri Fosil yakıtlardan elde edilen kârın belirli bir oranı üzerinden Şirketler veya toplumsal değerlere aykırı faaliyetler
Norm odaklı, sınıfının en iyisinin dahil edilmesi	Uluslararası normlara uyan belirli şirketler dahil	BM, OECD vb. normlarına uyan şirketler.
Varlıkların ÇSY puanlarına göre yeniden dağıtılması	ÇSY puanlarına ve notuna dayalı yatırım	ÇSY kıyaslaması, eylem stratejisi vb. Optimizasyonu.
ÇSY tema odaklı	Belirli Ç, S ve Y konularına odaklanan yatırım	Düşük karbona odaklanan Ç sorunları
Etki odaklı	Finansal getirilerle birlikte belirli finansal olmayan performansı hedefleme	Özel yeşil bağlar
ÇSY entegrasyonu	Kurumsal yatırımcı yatırım sürecinin tüm kilit alanlarına ÇSY risklerinin ve fırsatlarının sistematik ve açık bir şekilde dahil edilmesi	ÇSY entegrasyonundan sorumlu özel kuruluş Portföy yönetim ekibi içinde ÇSY incelemesine önemli miktarda kaynak girişi Düşük ÇSY puanına sahip şirketleri hariç tutmak için açık politikalar Nicel çalışma ve performans değerlendirmesi için ölçümler

Kaynak: (Lim, 2021)

ÇSY yatırımı, bağlama bağlı olarak çeşitli şekillerde tanımlanabilir, ancak genellikle sürdürülebilir uzun vadeli getiriler elde etmek için çevreyi, toplumu ve yönetişimi, tüm finansal olmayan faktörleri, varlık tahsisi ve risk kararlarında bütünleştiren bir yaklaşımı ifade etmektedir. Kavramsal olarak ÇSY yatırımına benzeyen sosyal yatırım ve etki yatırımı

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

ile karşılaştırıldığında, ÇSY yatırımı ÇSY faktörlerini dikkate alır, ancak finansal getirileri ilk sıraya koymaktadır. ÇSY yatırımı tek tip bir şekilde yapılmamaktadır. Daha ziyade, yatırım kuruluşuna, muafiyetine, dönemine ve varlık yönetimi yöntemine bağlı olarak çeşitli yaklaşımlar mümkündür. ÇSY yatırımına yaklaşmanın en basit yolu, belirli bir şirketi veya işletmeyi yatırımdan dışlamaktır. En karmaşık yol, ÇSY'yi yatırım prosedürlerini, yönetişimi ve kararları engelleyen yatırım kültürüne entegre etmektir. OECD, ÇSY yatırım yaklaşımlarını altı şekilde sınıflandırır. Bazı şirketleri veya hükümet faaliyetlerini, temel sosyal değerleri karşılamadıklarında yatırımdan hariç tutar ve uluslararası normlara uyan şirketleri içermektedir. Ayrıca, varlıkları ÇSY puanlarına göre yeniden dağıtır, belirli konulara odaklanır, finansal getirilere odaklanır ve ÇSY öğelerini tüm önemli süreçlere tamamen entegre etmektedir.

4.Genel Değerlendirme ve Öneriler

Sürdürülebilir ve yeşil yönetime geçiş sırasında oluşacak riskler, finansal kurumların varlık tarafında gerçekleşmektedir. Düşük-karbon ekonomisi etrafında inşa edilmemiş iş modellerine sahip firmaların kayıpları, finansal kurumların varlıklarında zarara neden olmaktadır. Şu anda bile bu tip firmaların kazançlarının teknolojik değişim ve iklim değişikliğiyle mücadeleye yönelik politikalara paralel olarak tüketici ve yatırımcı taleplerindeki değişim nedeniyle düştüğü, işlerin kesintiye uğradığı ve finansman maliyetlerinin arttığı gözlemlenmektedir. Örneğin kömür üreticileri, karbon emisyonlarını kontrol etmeyi amaçlayan yeni veya beklenen politikalarla zaten karşılaşmaktadır. ABD kömür madenciliği şirketlerinin hisse fiyatları, bu karbon emisyon etkisini ve yüksek finansman maliyetlerini yansıtmakta ve temiz enerji varlıklarına sahip şirketlere göre daha düşük performans göstermektedir.

Düşük-karbonlu bir ekonomiye geçişin ani, kötü tasarlanmış veya küresel olarak koordine edilmediği bir ortamda, uluslararası ticaretle birlikte ortaya çıkması durumunda ekonomi genelinde de risklerle karşılaşmak kaçınılmaz olacaktır. Varlık fiyatlarının, geçişe yönelik beklenmedik gelişmeler doğrultusunda veya fiziksel riskleri yansıtacak şekilde hızla ayarlanması, finansal istikrar endişelerini de ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle, düşük-karbonlu ekonomiye dönüşümün uzun vadeli stratejilerini yalnızca teknolojik bir dönüşüm

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

olarak görülmemesi, finansal planlamayı da içeren kapsamlı bir tasarımın yapılması kritik öneme sahiptir.

Piyasaların iklim değişikliği risklerini kısmen fiyatlandığına dair bazı kanıtlar olsa da varlık fiyatları, küresel ısınmayı 2°C veya daha altında sınırlandırmak için gereken potansiyel hasar ve politika eyleminin kapsamını henüz tam olarak yansıtmamaktadır. Bunlara ek olarak tahmin bile edilemeyen yeşil kuğu risklerin ortaya çıkması da mümkün görünmektedir. İşte tam burada lafi, finansal istikrarın önemini 2008 yılında “Büyük Resesyon” ile test etmiş olan merkez bankalarının rolüne getirmek mümkündür. Salgının yarattığı küresel yıkım, terör grupları tarafından gerçekleştirilen faaliyetler ve ülkeler arası menfaat savaşları gibi olaylardan ziyade iklimle alakalı katastrofik olayların finans piyasalarındaki krizlerden çok daha ağır sonuçlar doğurması beklenmektedir. Tüm bunların yanında merkez bankaları ve finansal piyasalar ise iklim değişikliğinin finansal istikrar üzerindeki etkileri ve doğurabileceği muhtemel zararları gün geçtikçe benimsemektedirler.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Kaynakça

- Aven, T. (2015). Implications of black swans to the foundations and practice of risk assessment and management
- Aven, T., ve Krohn, B. S. (2014). A new perspective on how to understand, assess and manage risk and the unforeseen. *Reliability Engineering & System Safety*, 121, 1-10
- Bereiter B., Sarah E., Jochen S., Christoph N., Thomas F. S., Hubertus F., Sepp K., and Jerome C., 2015. "Revision of the EPICA Dome C CO2 record from 800 to 600 kyr before present". *Geophysical Research Letters*
- Çobaner, A. A. (2021). Covid-19 Salgını İklım Krizi ile Birlikte Düşünmek: Türkiye'de İklım Haberleri Üzerine Bir Değerlendirme. In *New Normal Beyond The Pandemic: Pandemiyle Birlikte Yerelden Küresele Yabancılaşmayı Yeniden* (pp. 331-344). Transnational Press London.
- Feynman J., and Alexander R., 2007. "Climate Stability and the Development of Agricultural Societies." *Climatic Change* 84 (3-4): 295-311.
- Figueres C., Corinne L. Q., Anand M., Oliver B., Gail W., Glen P., and Dabo G., 2018. "Emissions Are Still Rising: Ramp up the Cuts." *Nature* 564 (7734): 27-30. <https://doi.org/10.1038/d41586-018-07585-6>.
- Forsman, E. (2018). Black swan: Synthesis and future research directions. Master's Thesis in *Strategic Business Development*.
- Hansen J., Pushker K., Makiko S., Valerie M. D., Frank A., David J. B., Paul J. H., et al. 2013. "Assessing 'Dangerous Climate Change': Required Reduction of Carbon Emissions to Protect Young People, Future Generations and Nature." *PLoS ONE* 8 (12).
- Im E., Soon J. S., and Elfatih A.B. E., 2017. "Deadly Heat Waves Projected in the Densely Populated Agricultural Regions of South Asia." *Science Advances* 3 (8).

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

IMF (2021). No Time to Waste. Finance & Development, September 2021. <https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/2021/09/editorsletter-climate-issue-bhatt>

IPCC. 2018. “Summary for Policymakers. In: Global Warming of 1.5°C. An IPCC Special Report on the Impacts of Global Warming of 1.5°C above Pre-Industrial Levels and Related Global Greenhouse Gas Emission Pathways, in the Context of Strengthening the Global Response To the Threat of Climate Change.” Geneva, Switzerland: IPCC.

IPCC. 2019. “Climate Change and Land: An IPCC Special Report on Climate Change, Desertification, Land Degradation, Sustainable Land Management, Food Security, and Greenhouse Gas Fluxes in Terrestrial Ecosystems.” IPCC.

Karadimas, A., Hewig, E., Behera, S., ve Kotisi, T. A. (2014). Case study of black swans and antifragility. Semantic Scholar, 1-17.

Karakaya, E. (2016). Paris iklim anlaşması: içeriği ve Türkiye üzerine bir değerlendirme. *Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-12.

Kestane, S. Ü. (2021). Siyah Kuğu Pandeminin Türk Firmaları Üzerine Etkileri ve Yakın Gelecekte Firmaların Yüzyüze Satışa Yönelik Öngörülerini. *International Journal of Social, Political and Economic Research*, 8(1), 89-110.

Koç, S. (2022). Nadir olayların makroekonomisi üzerine üç deneme.

Lenton, T. M., Johan R., Owen G., Stefan R., Katherine R., Will S., and Hans J. S., 2019. “Climate Tipping Points — Too Risky to Bet Against.” *Nature* 575: 592–95.

Maslen, S., ve Hayes, J. (2015). Preventing black swans: Incident reporting systems as collective knowledge management. *Journal of Risk Research*, 19 (10), 1246-1260.

Masson D. V., and Wilfran M. O., 2019. “Climate Risks: Why Each Half-Degree Matters.” *Banque de France Financial Stability Review*, no. 23: 17–27.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Mehmet, İ., & Özbozkurt, O. B. (2020). Siyah kuğuyu yönetmek. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(23), 2164-2177.

Mora C., Daniele S., Erik C. F., John L., Michael B. K., Wendy M., Charlotte Z. S., et al. 2018. "Broad Threat to Humanity from Cumulative Climate Hazards Intensified by Greenhouse Gas Emissions." *Nature Climate Change* 8 (12): 1062–71. <https://doi.org/10.1038/s41558-018-0315-6>.

Mueller, J., ve Stewart, M. G. (2016). The curse of the black swan. *Journal of Risk Research*, 19(10), 1319-1330

Nafday, A. M. (2009). Strategies for managing the consequences of black swan events. *Leadership and Management in Engineering*, 9(4), 191-197.

Nakıboğlu, G. (2020). Covid-19 küresel tedarik zincirlerinde yaşananlar ve dönüşüm. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 1-16.

NGFS (2020). NGFS Climate scenarios for central banks and supervisors. https://www.ngfs.net/sites/default/files/medias/documents/820184_ngfs_scenarios_final_version_v6.pdf

NGFS, (2019a). "NGFS First Comprehensive Report. A Call for Action - Climate Change as a Source of Financial Risk." April 2019.

Ripple, W. J., Christopher W., Thomas M. N., Phoebe B., and William R M., 2019. "World Scientists' Warning of a Climate Emergency." *BioScience*.

Sandmo, A. (1978). Doğrudan ve dolaylı Pigovian vergilendirmesi. *Avrupa Ekonomik İncelemesi*, 7 (4), 337-349.

SEI, IISD, ODI, Climate Analytics, CICERO, and UNEP. 2019. "The Production Gap: The Discrepancy between Countries' Planned Fossil Fuel Production and Global Production Levels Consistent with Limiting Warming to 1.5°C or 2°C." <http://productiongap.org/wp-content/uploads/2019/11/Production-Gap-Report-2019.pdf>. (Erişim Tarihi: 10 / 01/ 2023).

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Steffen W., Johan R., Katherine R., Timothy M. L., Carl F., Diana L., Colin P. S., et al. 2018. “Trajectories of the Earth System in the Anthropocene.” *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America* 115 (33): 8252–59.

Taleb, N. N. (2007). *The black swan: The impact of the highly improbable*. USA: Random House

UNFCCC. 2015. “Paris Agreement.” United Nations. Available at: https://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_paris_agreement.pdf. (Erişim Tarihi: 01/ 12 / 2022).

Yavuz, M. Nassim Nicholas Taleb. Siyah Kuğu-Olasılıksız Görünenin Etkisi. *Dîvân: Disiplinlerarası Çalışmalar Dergisi*, 21(40).

Yılmaz, O., & Çakaloğlu, M. İklim değişikliğine karşı merkez bankalarının dönüşümü: Yeşil merkez bankacılık. *Business Economics and Management Research Journal*, 5(3), 135-156.

Etik Beyanı: Yazar, bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu beyan etmektedir. Bilimsel etik konuları ile ilgili aksi bir durumun tespiti halinde tüm sorumluluk çalışmanın yazarına ait olup, Milestone dergisinin hiçbir sorumluluğu bulunmamaktadır.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

RESEARCH ARTICLE

The Moderator Role of Transformation Capacity and Utilization Capacity in the Relationship Between Technological Innovation and Firm Performance in the Service Sector: The Case of Istanbul¹

Aslıhan CANBUL²

Abstract

In today's market conditions where technological change is experienced rapidly, it does not seem possible for companies to continue their activities without following technological developments and incorporating these developments into their internal capabilities. The rapid technological change and increasing information density in the markets in which companies operate make it necessary for companies to keep up with technological developments in order to be successful. In the face of increasing information density, it is an important factor for companies to acquire useful information and use it for the benefit of the company, and to develop the capabilities of companies that enable them to manage information in the best way. This study, which was conducted to examine the moderator role of information transformation and information utilization capacities of companies operating in the service sector in the relationship between technological innovation and firm performance (FP), was carried out on the example of Istanbul. The data were obtained from 240 service sector companies operating in Istanbul. The data were analyzed with the partial least squares method in the SmartPls4 program. The results of the analysis show that there are positive and significant relationships between product innovation (PRIN) and process innovation (PSIN) and firm performance. In addition, it has been determined that the capacity to transform information and the capacity to utilise information play a moderator role in this relationship. These findings highlight the importance of firms in the service sector to focus on their capacity to transform and utilise information along with

---

¹ DOI: 10.5281/zenodo.8170573

² Dr., Independent Scholar, E-posta: aslihancanbul@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4853-391X

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

technological innovation to increase their competitive advantage. Aiming to help service sector firms in Istanbul understand the role of these variables as they make strategic decisions to improve and maintain their performance, this study makes an important contribution.

Keywords: Absorptive Capacity, Transformation Capacity, Utilization Capacity, Product Innovation, Process Innovation

1. Introduction

Today, the service sector stands out as one of the driving forces of economic growth. Technological innovation has become an increasingly important factor for companies in the service sector to gain and maintain their competitive advantage. Technological innovation is associated with the adoption, development and application of new technologies by businesses and offers advantages such as increasing customer satisfaction, reducing costs, increasing efficiency and standing out in the market.

Understanding the relationship between the sub-dimensions of technological innovativeness, namely product innovativeness and process innovativeness, and firm performance is important. Especially, accurately understanding other mechanisms that play a role in this relationship is crucial. To understand and explain this relationship, it is important to consider the moderating role of knowledge transformation and knowledge utilization capacities, which are internal competencies of firms. This is because knowledge conversion refers to the processes used by businesses to obtain, share, integrate, and transform external and internal information into new knowledge, while knowledge utilization capacity represents the ability to use the acquired information effectively. At this point, it becomes important to understand the factors affecting the performance of firms operating in the service sector in large metropolises like Istanbul. Istanbul is a dynamic city that hosts Turkey's finance, tourism, retail, logistics, and a range of other service sectors. This research aims to contribute to our understanding of the factors affecting the performance of firms operating in the service sector through the example of Istanbul. One of the unique contributions of this study is to help us understand the relationships between technological innovativeness, knowledge conversion, and knowledge utilization capacities of firms in the service sector through the example of Istanbul. Istanbul's dynamic business environment, data obtained

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

from various sectors and firms of various sizes, will contribute to the generalization of the findings of this study.

The theoretical foundation of the research is based on the resource-based theory. The resource-based theory emphasizes the sustainable competitive advantage provided by combinations of resources that are not regulated by price mechanisms and are not available in the market, but can be made usable by a certain organization or organizations. According to the resource-based theory, valuable, rare, non-substitutable, and inimitable resources provide sustainable competitive advantage. Research indicates that only enterprises possessing specific internal competencies, such as the ability to innovate in products, improve processes, and learn, are capable of attaining exceptional performance (Barney, 1991; Hamel and Prahalad, 1994).

In conclusion, understanding the moderating role of knowledge transformation and knowledge utilization capacities in the relationship between technological innovativeness and the performance of firms in the service sector is an important step in enhancing the sustainable success and competitive advantage of businesses. This research will provide valuable guidance to managers in making strategic decisions for service sector firms in Istanbul, considering technological innovativeness, knowledge transformation , and knowledge utilization capacities

2. Conceptual Framework

2.1. Technological Innovativeness

For enterprises to thrive and excel within the market they are a part of, it's imperative for the decision-makers to effectively make sound choices regarding the new commodities that should be manufactured or honed, and adeptly govern the process from the conception to the unveiling of a new product. Addressing these challenges highlights the necessity for enterprises to refine project selections, cultivate more adept process governance, and deepen their comprehension of the elements that contribute to triumph in product innovation (Cooper, Kleinschmidt; 1987).

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Product innovativeness is an embodiment of a company's aptitude to conceive novel and distinct products (Sarin, McDermott, 2003). It is indicative of a substantial deviation in the pre-existing attributes of a service or commodity, assimilation of novel features that align with its utility, or bringing forth a novel service or commodity into the market. Product innovations are a result of harnessing new technology and information, and by channeling current technology and information synergies into fresh domains. These innovations are a mirror to the contemporary advancements and choices that companies incorporate into their assortment of products. In this innovation paradigm, the "product" refers to both tangible goods and intangible services (OECD and Eurostat, 2005).

Amongst a plethora of innovation classifications, the OECD (2005) classification within the Oslo Manual is widely acknowledged, discerning four innovation categories. These categories encompass product innovation, process innovation, marketing innovation, and organizational innovation. Technological innovations comprise product and process innovations, while non-technological includes marketing and organizational innovations (Camison, Villar-Lopez, 2014). Pioneers in innovation research like Damanpour (1991), Damanpour & Evan (1984), Edquist, Hommen, and McKelvey (2001) have variously categorized innovation types. Aligned with these categorizations, the Oslo Manual aggregates and streamlines earlier influential innovation classifications. Drawing from these studies, employing the technological innovation classification (product and process) is deemed fitting when evaluating technological undertakings and the interchange of information within companies. Product innovation is indicative of transformations in the organization's most recent service or commodity, while process innovation is indicative of evolutions in the methodologies employed to generate the latest service or commodity (Cooper, 1996).

Process innovation encompasses all the phases that contribute to the formulation of novel or refined processes and their transformation into commercially viable solutions. A production process is an amalgamation of process machinery, human capital, materials, task features, workflows, and data flows, among others, employed to create a product or render a service (Utterback, Abernathy; 1975). Knighton (2018) described process innovation as the inception of novel or significantly enhanced production, supply chain, and manufacturing methodologies and highlighted that process innovation acts as a catalyst for organizational

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

rejuvenation within a company's competitive landscape. Process innovation entails the incorporation of novel techniques, methodologies, substances, inputs, data flow systems, and apparatus in the creation of a product or service delivery (Afuah, 2020).

Process innovations are not merely confined to the formation of teams or acquisitions by companies. They also usher in remarkable overhauls in business processes and protocols. For corporations, process innovation involves the supplanting of a pre-existing technology or methodology with an innovative one, which has significant financial implications. Integrating innovation into organizational workflows and routines can be costly. In certain scenarios, these costs can eclipse the initial establishment expenditures of the business process (Bunduchi, Smart; 2010).

2.2. Information Transformation Capacity and Information Utilization Capacity

For companies, the concept of absorptive capacity was first introduced and conceptualized by Cohen and Levinthal (1989). However, the structure of the concept as we know it today has been formed as a result of the study conducted by Zahra and George (2002). Zahra and George deepened the concept and stated that it could be examined in two clusters or four sub-dimensions. The sub-dimensions of the potential absorptive capacity of a firm are the acquisition and assimilation of information, while the sub-dimensions of the realized absorptive capacity of a firm are the transformation and exploitation of information. The concept of absorptive capacity is based on knowledge-based theory in the literature. The knowledge-based theory is based on Edith Penrose's (1959) study examining how organizational performance varies depending on the organization's main resources or knowledge accumulation (Miller, 2002). The resources that enable organizations to achieve sustainable competitive advantage are not financial or physical resources but abstract knowledge resources that enable them to create value (Nonaka and Takeuchi, 1995). In recent years, scholars have described absorptive capacity as an important dynamic capability in knowledge-based competition for creating and using knowledge. This, in turn, enables the firm to gain and sustain a competitive advantage (Malhotra, Gosain, Sawy, 2005).

The concept of information transformation is the process of renewing, changing, and transforming daily business processes to assimilate information that does not fully coincide

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

with the firm's existing information and carries different characteristics from this information (Zahra and George, 2002). To have this ability, it is necessary to have the ability to add information, delete information, or interpret existing information from different perspectives. A firm's transformation capacity reduces the gap between the firm's potential and realized absorptive capacities and thus increases its effectiveness (Zahra and George, 2002). By interpreting the external information they acquire and assimilate, companies can reach different meanings from the same information for suitable operations and processes for the company. The interpretation of information in different ways occurs because companies use different cognitive frames that result in different versions or different meanings of the same information (Zahra and George, 2002). Through transformation, incompatible information sets enable the formation of a new cognitive schema with the company's existing knowledge and the information assimilated from external environments. This process requires changing the existing knowledge structures to align them with the cognitive schema with the information acquired and assimilated from the outside (Todorova and Durisin, 2007).

Information utilization capacity, on the other hand, refers to the development, expansion, transformation, and creation of something new based on this transformed information, of existing routines, technologies, and competencies in the firm (Del Carmen Haro-Dominguez et al., 2007). The dimension of using information refers to the ability of companies to combine and blend information with their internal processes (Van Den Bosch et al., 1999). The main emphasis here is the focus on routines that enable the firm to use information and benefit from it. Companies that acquire and assimilate information must develop various routines to be able to use this information. Otherwise, it will not be possible to provide structural, systematic, and procedural mechanisms that will enable companies to benefit from information for a long period. In the absence of systematic routines, companies can only benefit from information in a coincidental manner (Zahra and George, 2002). As a result of having these systematic utilization routines, companies achieve outputs such as new and permanent products, systems, processes, information, or new organizational forms (Spender, 1996).

3. Hypothesis Development

It's essential for companies to determine if a curvilinear relationship exists between the abilities to transform and utilize information, and the company's performance. The organization must precisely scrutinize this structure and evaluate the advantages and expenses of incorporating the information they have gathered and embraced into their operational procedures. It's imperative for companies to alter the information they have assimilated and tailor it to their particular scenario. This adaptation aids the company in deriving novel insights in a plethora of ways. The aptitude of companies to modify information plays a role in rejuvenating knowledge, pinpointing opportunities, broadening the knowledge repository, and altering the outlook on the market's competitive landscape where the company is situated (Christensen and others, 1998). Consequently, the company is able to secure new opportunities on an ongoing basis. Companies that have the potential to cultivate novel expertise can escalate the process of transformation and augment the performance of transformative learning (Lichtenthaler, 2009; Zahra & George, 2002). As such, companies that possess higher transformative capacities in comparison to their rivals are more adept at efficiently evolving the information they have obtained and adopted into a form that is both altered and applicable, leading them to thrive financially as their transformative competencies enhance (Zahra & George, 2000). In the next step of information transformation and utilization capacities, the acquired, assimilated, and transformed information is ultimately used as leverage. The systematic routines underlying assimilation activities enable the firm to continuously create new processes, new products, and new organizational forms (Spender, 1996). Additionally, a firm that has enhanced its information usage capability improves its competencies and creates new ones (Cohen & Levinthal, 1994; Morgan & Turnell, 2003). This improves both market performance and financial performance. Taking advantage of newly acquired and adopted information also allows the firm to create new strategies, technologies, and innovation processes that positively affect the firm's market performance. Creating processes and structures that facilitate the development of information transformation and usage capabilities is costly when these structures and processes are not in place. Transforming and using knowledge allows employees to combine and integrate acquired and assimilated knowledge with existing knowledge (Nonaka, 1994), and thus

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

employees continuously renew their knowledge stocks and develop new applications of existing knowledge (Lane et al., 2006). Therefore, the components of a firm's absorptive capacity jointly enable a producer to capitalize on existing knowledge and develop new knowledge, thereby enhancing product innovation. Through this effect, it creates a positive impact on the strength of the relationship between product innovativeness and firm performance.

Knowledge assets are converted into higher returns through absorptive capacity, and especially through actual absorptive capacity. Conversely, in weak appropriability regimes, it is more difficult for firms to protect their intangible assets. In regimes where appropriability is weak, the existence of isolating mechanisms that prevent the imitation of a firm's resources, products, and capabilities allows firms to sustain their competitive advantages (Zahra & George, 2002). This reconceptualization allows researchers to improve the model containing different components. The capacity for knowledge acquisition and knowledge assimilation enables the firm to be open to external knowledge to clearly determine the degree of value associated with the firm's current range of activities, products, processes, and technologies. Whereas, the capacity for knowledge transformation and knowledge utilization serves to strengthen the assimilated knowledge through transformation and utilization, and particularly allows for the commercialization of assimilated knowledge, profit generation, and increased firm performance (Zahra & George, 2002).

In this regard, the study posits the following hypotheses:

H1: Transformation capacity plays a moderator role in the relationship between product innovation capability and firm performance.

H2: Utilization capacity plays a moderator role between product innovation capability and firm performance.

The capacity to utilize and transform knowledge (actual firm absorptive capacity) enhances a firm's ability to produce more innovations and apply new information to improve its operations and performance. Therefore, a firm's ability to recognize the value of new external knowledge, assimilate it, and apply the new external knowledge for commercial

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

purposes has become a critical factor for firms' innovative capabilities (Cohen & Levinthal, 1990).

Zahra and George (2002) have demonstrated that the capacity to transform and utilize knowledge tends to enhance and influence product and process innovation. It has been revealed that the capacity to transform and utilize knowledge has a direct impact on the implementation of process innovation applications (Zahra and George, 2002; Piening and Salge, 2015; Srivardhana, Pawlowski, 2007). Specifically, the transformative dimension of firms' absorptive capacity helps the organization to channel and integrate acquired knowledge and resources into existing knowledge and resource bases (Zahra and George, 2002). This process of combining information and resources provides improvements in the overall structure of the organization's knowledge base. This enables process innovation practices to be reviewed and developed. This results in effective organizational change. In other words, the ability to transform provides firms with a range of advanced and new combinations of knowledge and resources (Piening & Salge, 2015).

Realized firm absorptive capacity enables the effective inclusion of new knowledge combinations into real innovation applications (e.g., Zahra and George, 2002; Gong et al., 2013; Patel et al., 2015). When more valuable knowledge and resources are available, the likelihood of process innovation applications being successful is higher. More importantly, combining new knowledge and resource combinations enhances the effectiveness of process innovation applications because new knowledge combinations help to “increase knowledge diversity” within the organization (Patel et al., 2015).

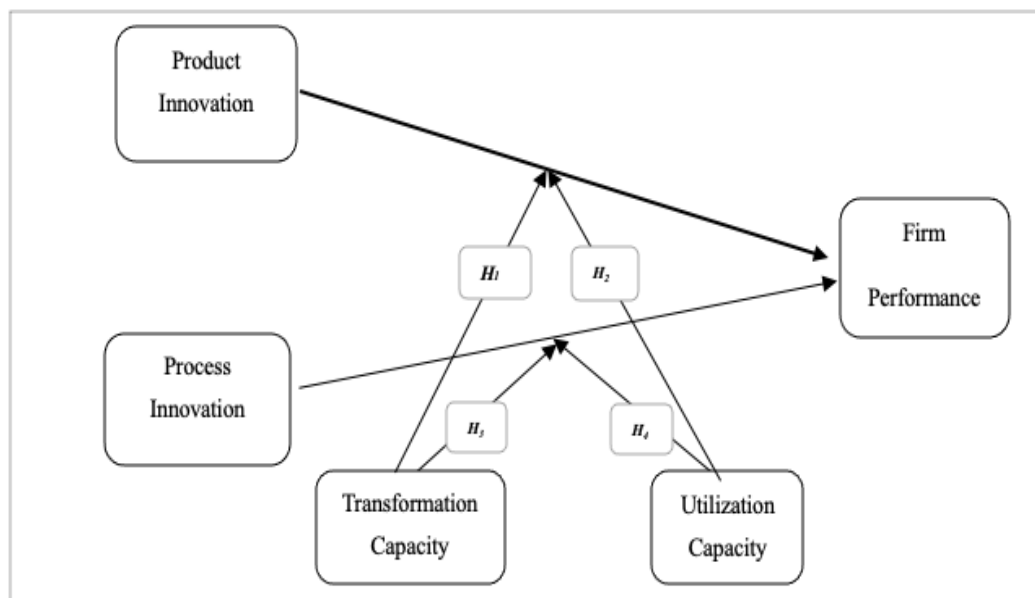
Through the applications of process innovation, firms can undertake corporate change and utilize new knowledge and resource combinations derived from their own usage capability to produce realistic results. Specifically, to apply new knowledge and resources, it enables the firm to restructure its existing operational processes or to implement new processes that facilitate knowledge and resource reconfiguration (Patel et al., 2015). This, in turn, has a positive impact on firm performance.

Therefore, the following hypotheses are put forward:

H3: Transformation capacity plays a moderator role in the relationship between process innovation capability and firm performance.

H4: Utilization capacity plays a moderator role between process innovation capability and firm performance.

Figure 1: Research Model

4. Methodology

4.1. Data Collection Tool and Dataset

In this study, to analyze the proposed complex research model based on resource-based theory, SmartPLS 4 (Partial Least Squares) software, which is one of the variance-based structural equation models, has been preferred. SmartPLS is one of the leading software applications for Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM). SmartPLS 4, whose analysis logic is based on PLS-SEM, is a data analysis program that is increasingly preferred by scientists working in the field of social sciences. Through this data analysis program, operations can be performed with small samples using the resampling

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

(bootstrapping) method, and analyses can be carried out smoothly with both reflective and formative variables (Hair et al., 2011).

In PLS-SEM, the “10 times rule” is commonly used to measure the minimum sample size. According to the assumption of this rule, there should be more than 10 times the maximum number of inner or outer model connections linked to any latent variable (Hair et al., 2017). In other words, the sample size is calculated by taking 10 times the maximum indicator used to measure any latent variable in a structural model. In this study, the number of indicators used to measure the firm performance variable is 13, and according to the 10 times rule, the minimum sample size should be 130. With 240 samples, the minimum sample size requirement has been met.

As a first step, the validation of the outer model shows the reliability of the structures and the convergent and discriminant validity of the structure (Wetzels et al., 2009). After the structure of the outer model is confirmed, it is examined whether the inner structure of the model is statistically significant.

In the SmartPLS program, factor loads related to the outer model are called outer loadings. Within the scope of the created model, factor loadings (Outer Loading) values are primarily examined for validity. Although having this value above 0.60 is sufficient for factor analysis, the accepted value for the SmartPLS program is 0.708 (Hair, Ringle, Sarstedt, 2011).

Table 1: Outer Loadings

	T	FP	K	PSIN	PRIN
T1	0.910				
T2	0.933				
T3	0.891				
T4	0.942				
FP1		0.818			
FP10		0.856			

MILESTONE**YEAR/YIL: 2023****VOLUME/CİLT: 1****ISSUE/SAYI: 1**

FP11	0.863		
FP12	0.842		
FP13	0.820		
FP2	0.886		
FP3	0.803		
FP4	0.786		
FP5	0.807		
FP8	0.861		
FP9	0.839		
U1		0.938	
U2		0.905	
PSIN10			0.838
PSIN11			0.915
PSIN2			0.854
PSIN4			0.862
PSIN6			0.818
PSIN7			0.810
PSIN8			0.832
PSIN9			0.861
PRIN1			0.882
PRIN2			0.835
PRIN3			0.841
PRIN4			0.841
PRIN5			0.890

After the confirmatory factor analysis is done, the reliability and validity values of the variables should be tested. Because the research model is reflective, the external model

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

should be validated as combined reliability, convergent validity, Convergent Validity, and discriminant validity as Distinctive Validity. Therefore, the first issue to be evaluated regarding the variables is the Cronbach's Alpha value. Cronbach's Alpha value is used to measure internal consistency reliability. In addition to this value, Nunnally and Bernstein (1994) suggested compound reliability (CR) as an alternative criterion. It is seen that there is a consensus among researchers that the composite reliability value, which is one of the outputs in PLS-SEM analyzes, is much more reliable than Cronbach's Alpha.

Henseler, Hubona, and Ray (2016) also suggested the rho_A value as an alternative criterion to Cronbach's Alpha. SmartPLS calculates Cronbach's alpha and rho_A values together (Dijkstra, Henseler, 2015). Sarstedt, Ringle, and Hair (2017) emphasize that these values should be reported together. Cronbach's alpha, composite index and rho_A values should be higher than 0.70. Table 2 shows that all scales met the criteria (>0.70) of the analyzes included above.

Table 2: Construct Reliability and Validity

	Cronbach's alpha	Composite (rho_a)	reliability	Composite (rho_c)	reliability	Average variance extracted (AVE)
T	0.956	0.957		0.956		0.845
FP	0.962	0.962		0.962		0.698
U	0.918	0.919		0.918		0.849
PSIN	0.954	0.955		0.954		0.721
PRIN	0.933	0.934		0.933		0.737

Finally, it is necessary to test the "Discriminant Validity" of discriminant validity. Discriminant validity reveals the extent to which a variable used in research is different from other variables. A high value of discriminant validity indicates that a variable forming a construct measures a concept that is different from the concepts measured by variables

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

forming other constructs (Hair et al., 2010). Discriminant validity can be examined through three different methods. According to the first method suggested by Fornell and Larcker (1981), the square root of each latent variable's AVE must be greater than the correlation of the latent variable with other latent variables. As a second method, the cross-loading criterion (Cross Loadings) is used. According to the cross-loading criterion, the cross-loading values of all indicators belonging to the latent variable in the latent variable they are related to must be higher than those in other latent variables (Hair Jr. et al., 2016).

Studies have shown that the two standard approaches to discriminant validity (Discriminant Validity), considering the Fornell-Larcker criterion and evaluating cross-loadings, are largely inadequate in representing discriminant validity due to their low sensitivity (Henseler et al., 2015).

In particular, the evaluation of cross-loadings is completely unsuccessful in detecting discriminant validity issues. As a solution to the problem of achieving discriminant validity, new Heterotrait-Monotrait Ratio (HTMT) criteria based on a comparison of heterotrait-heteromethod correlations with monotrait-heteromethod correlations effectively identify the lack of discriminant validity with high sensitivity rates (Henseler, Ringle, Sarstedt, 2014).

The third method is called Heterotrait-Monotrait Ratio (HTMT) analysis. HTMT represents the ratio of the average of the correlations of all indicators belonging to all latent variables in the research model to the geometric mean of the correlations of indicators belonging to the same latent variable. In recent publications, HTMT has become a popular method in discriminant validity analysis (Henseler, Ringle, Sarstedt, 2015). In research where the latent variables used are conceptually close to each other, the HTMT value should be less than 0.90 (Henseler, Ringle, Sarstedt, 2015). As seen in Table 3, all HTMT values are below the 0.90 threshold. The HTMT criterion provides the anticipated discriminant validity.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Table 3: HTMT Criteria

HTMT	T	FP	U	PSIN	PRIN
T					
FP	0.663				
U	0.884	0.664			
PSIN	0.815	0.806	0.845		
PRIN	0.726	0.782	0.734	0.821	

Path analyses were conducted following the validity analyses. The results of the path analysis are presented in Table 4. According to the results of the relationship analysis, it has been observed that the information transformation capacity plays a moderating role in the relationship between process innovation and firm performance (β ; 0.098, t; 2.476 p; 0.014), and the H1 hypothesis has been supported. Similarly, it has been observed that information usage capacity plays a moderating role in the relationship between process innovation and firm performance (β ; 0.116, t; 2.641 p; 0.009), and the H2 hypothesis has been supported. In the relationship between product innovation and firm performance, it has been observed that information transformation capacity plays a moderating role (β ; 0.110, t; 2.603 p; 0.010), and the H3 hypothesis has been supported. Again, in the relationship between product innovation and firm performance, it has been observed that information usage capacity plays a moderating role (β ; 0.146, t; 3.270 p; 0.001), and the H4 hypothesis has been supported.

Table 4: Path Analysis

	Original sample (O)	Sample mean (M)	Standard deviation (STDEV)	T statistics (O/STDEV)	P values	
H_1 T x PSIN $\rightarrow$ FP	0.098	0.091	0.039	2.476	0.014	Supported

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

<i>H₂</i>	U x PSIN -> FP	0.116	0.109	0.044	2.641	0.009	Supported
<i>H₃</i>	T x PRIN -> FP	0.110	0.106	0.042	2.603	0.010	Supported
<i>H₄</i>	U x PRIN -> FP	0.146	0.141	0.045	3.270	0.001	Supported

5. Discussion and Conclusion

It is of great importance for service sector enterprises operating in competitive market conditions to produce technology-intensive products and services in order to meet customer expectations and gain competitive advantage. For this reason, we recommend that companies develop product innovation innovations and process innovation innovations so that they can adapt to innovative developments and gain competitive advantage in rapidly changing market conditions. Thanks to these capabilities, companies can follow and catch up with technological developments outside of their own organizations. In this way, companies can integrate the technological developments occurring in their environment into their internal capabilities. In addition, if leaders want to show a successful innovation performance within the company, they should train their employees accordingly and ensure that employees internalize the innovative organizational culture.

Our study reveals a number of important implications for managers of technology-intensive firms. One of the most important of these is that if firms are to maximize their ability to innovate, such firms must have access to strategic resources such as know-how available in the market. However, technical knowledge is often implicit and complex, and so obtaining it is costly and time-consuming (Grant, 1996). For this reason, improving the capacity of companies to transform information will contribute to the transformation of imported and adopted information into output.

The findings of this research are based on the Turkish context. In future studies, the differences between Türkiye and other countries can be carefully evaluated. It would therefore be interesting to explore whether and how the findings can be generalized to other contexts and to consider some national factors. In this study, a cross-sectional design was used to test the theoretical framework. Future researchers can use longitudinal designs to

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

capture temporal relationships and increase the effectiveness of the theoretical framework used in this study. At the same time, researches can be supported by qualitative studies.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

References

- Afuah, A. (2020). *Innovation management-strategies, implementation, and profits*. New York: Oxford University Press.
- Barney, J. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of management*, 17(1), 99-120. <https://doi.org/10.1177/014920639101700108>
- Bunduchi, R., & Smart, A. U. (2010). Process innovation costs in supply networks: a synthesis. *International Journal of Management Reviews*, 12(4), 365-383. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2370.2009.00269.x>
- Camisón, C., & Villar-López, A. (2014). Organizational innovation as an enabler of technological innovation capabilities and firm performance. *Journal of business research*, 67(1), 2891-2902. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2012.06.004>
- Christensen, C. M., Suárez, F. F., & Utterback, J. M. (1998). Strategies for survival in fast-changing industries. *Management science*, 44(12-part-2), S207-S220. <https://doi.org/10.1287/mnsc.44.12.S207>
- Cohen, W. M., & Levinthal, D. A. (1990). Absorptive capacity: A new perspective on learning and innovation. *Administrative science quarterly*, 128-152. <https://doi.org/10.2307/2393553>
- Cohen, W. M., & Levinthal, D. A. (1990). Absorptive capacity: A new perspective on learning and innovation. *Administrative science quarterly*, 128-152. <https://doi.org/10.2307/2393553>
- Cooper, R. G. (1996). Overhauling the new product process. *Industrial marketing management*, 25(6), 465-482.
- Cooper, R. G., & Kleinschmidt, E. J. (2000). 2 new product performance: what distinguishes the star products. *Australian Journal of Management*, 25(1), 17-46. <https://doi.org/10.1177/031289620002500104>

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Damanpour, F. (2010). An integration of research findings of effects of firm size and market competition on product and process innovations. *British Journal of Management*, 21(4), 996-1010. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8551.2009.00628.x>.

Damanpour, F., and W. M. Evan (1984). "Organizational Innovation and Performance: The Problem of 'Organizational Lag'," *Administrative Science Quarterly* 29(3), 392–409. <https://doi.org/10.2307/2393031>

Del Carmen Haro-Domínguez, M., Arias-Aranda, D., Lloréns-Montes, F. J., & Moreno, A. R. (2007). The impact of absorptive capacity on technological acquisitions engineering consulting companies. *Technovation*, 27(8), 417-425. <https://doi.org/10.1016/j.technovation.2007.04.003>

Dijkstra, T. K., & Henseler, J. (2015). Consistent and asymptotically normal PLS estimators for linear structural equations. *Computational Statistics & Data Analysis*, Vol.81, pp.10-23.

Edquist, C., Hommen, L., & McKelvey, M. D. (2001). *Innovation and employment: Process versus product innovation*. Edward Elgar Publishing.

Gong, Y., Zhou, J., & Chang, S. (2013). Core knowledge employee creativity and firm performance: The moderating role of riskiness orientation, firm size, and realized absorptive capacity. *Personnel psychology*, 66(2), 443-482. <https://doi.org/10.1111/peps.12024>

Hair, Joe F., Christian M. Ringle, Marko Sarstedt. 2011. PLS-SEM: Indeed a Silver Bullet. *Journal of Marketing Theory and Practice*, c.19 s. 2: 139-152. <https://doi.org/10.2753/MTP1069-6679190202>

Henseler, J., Hubona, G., & Ray, P. A. (2016). Using PLS path modeling in new technology research: updated guidelines. *Industrial management & data systems*. <https://doi.org/10.1108/IMDS-09-2015-0382>

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Henseler, J., Hubona, G., & Ray, P. A. (2016). Using PLS path modeling in new technology research: updated guidelines. *Industrial management & data systems*.

<https://doi.org/10.1108/IMDS-09-2015-0382>

Knighton, J. E. (2018). *Biosimilars: A New Look on Process Innovation and the Impact of Competitive Dynamics*. Temple University.

Lane, P. J., Koka, B. R., & Pathak, S. (2006). The reification of absorptive capacity: A critical review and rejuvenation of the construct. *Academy of management review*,

31(4), 833-863. <https://doi.org/10.5465/amr.2006.22527456>

Lichtenthaler, U. (2009). Absorptive capacity, environmental turbulence, and the complementarity of organizational learning processes. *Academy of management journal*, 52(4), 822-846. <https://doi.org/10.5465/amj.2009.43670902>

Malhotra, A., Gosain, S., & Sawy, O. A. E. (2005). Absorptive capacity configurations in supply chains: Gearing for partner-enabled market knowledge creation. *MIS quarterly*,

145-187. <https://doi.org/10.2307/25148671>

Miller, J. L. (2002). The board as a monitor of organizational activity: The applicability of agency theory to nonprofit boards. *Nonprofit management and leadership*, 12(4), 429-

450. <https://doi.org/10.1002/nml.12407>

Morgan, R. E., & Turnell, C. R. (2003). Market- based organizational learning and market performance gains. *British Journal of Management*, 14(3), 255-274.

<https://doi.org/10.1111/1467-8551.00378>

Nonaka, I., & Takeuchi, H. 1995. *The knowledge-creating company: How Japanese companies create the dynamics of innovation*. New York: Oxford Press.

Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychological Theory*, MacGraw-Hill, New York, NY. Nyer, PU (1997), "A study of the relationships between cognitive appraisals and

consumption. <https://doi.org/10.1177/0092070397254002>

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

- Patel, P. C., Kohtamäki, M., Parida, V., & Wincent, J. (2015). Entrepreneurial orientation- as- experimentation and firm performance: The enabling role of absorptive capacity. *Strategic Management Journal*, 36(11), 1739-1749. <https://doi.org/10.1002/smj.2310>
- Piening, E. P., & Salge, T. O. (2015). Understanding the antecedents, contingencies, and performance implications of process innovation: A dynamic capabilities perspective. *Journal of Product Innovation Management*, 32(1), 80-97. <https://doi.org/10.1111/jpim.12225>
- Prahalad, C. K. (1994). Corporate governance or corporate value added?: Rethinking the primacy of shareholder value. *Rethinking the Primacy of Shareholder Value*.
- Sarin, S., & McDermott, C. (2003). The effect of team leader characteristics on learning, knowledge application, and performance of cross- functional new product development teams. *Decision sciences*, 34(4), 707-739. <https://doi.org/10.1111/j.1540-5414.2003.02350.x>
- Sarstedt, M., Ringle, C. M., & Hair, J. F. (2017). Treating unobserved heterogeneity in PLS-SEM: A multi-method approach. *Partial least squares path modeling: Basic concepts, methodological issues and applications*, 197-217. <https://doi.org/10.1007/s11747-017-0517-x>
- Spender, J. C. (1996). Organizational knowledge, learning and memory: three concepts in search of a theory. *Journal of organizational change management*, 9(1), 63-78. <https://doi.org/10.1108/09534819610156813>
- Srivardhana, T., & Pawlowski, S. D. (2007). ERP systems as an enabler of sustained business process innovation: A knowledge-based view. *The Journal of Strategic Information Systems*, 16(1), 51-69. <https://doi.org/10.1016/j.jsis.2007.01.003>
- Todorova, G., & Durisin, B. (2007). Absorptive capacity: Valuing a reconceptualization. *Academy of management review*, 32(3), 774-786. <https://doi.org/10.5465/amr.2007.25275513>

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Utterback, J. M., & Abernathy, W. J. (1975). A dynamic model of process and product innovation. *Omega*, 3(6), 639–656. [https://doi.org/10.1016/0305-0483\(75\)90068-7](https://doi.org/10.1016/0305-0483(75)90068-7)

Van den Bosch, F. A., Volberda, H. W., & De Boer, M. (1999). Coevolution of firm absorptive capacity and knowledge environment: Organizational forms and combinative capabilities. *Organization science*, 10(5), 551-568.

Wetzels, M., Odekerken-Schröder, G., & Van Oppen, C. (2009). Using PLS path modeling for assessing hierarchical construct models: Guidelines and empirical illustration. *MIS quarterly*, 177-195. <https://doi.org/10.2307/20650284>

Zahra, S. A., & George, G. (2002). Absorptive capacity: A review, reconceptualization, and extension. *Academy of management review*, 27(2), 185-203. <https://doi.org/10.5465/amr.2002.6587995>

Ethics Statement: The author declares that ethical rules were followed in all preparation processes of this study. In case of detection of a contrary situation regarding scientific ethical issues, all responsibility belongs to the author of the study and Milestone journal has no responsibility.

ARAŞTIRMA MAKALESİ

20. Yüzyılın İlk Yarısında Türk Şiirinde Vatanseverlik Fikirlerinin Sanatsal İfadesi¹

Leyla KARIMOVA²

Özet

Türkiye tarihinde yer etmiş önemli yazar ve şairler toplumsal ve siyasal süreçleri eserlerine yansıtarak halkı intibaha ve ilerlemeye çağırılmışlardır. Vatanseverlikleri bugün bile sanatsal ağırlığını korumaktadır. Çalışmanın amacı İkinci Meşrutiyet dönemi ve sonrasında Türk edebiyatındaki şairlerin eserlerini inceleyerek vatanseverlik duygularının bu eserlerde nasıl ifade edildiğini araştırmaktır. Bu kapsamda Mehmet Akif Ersoy, Mehmet Emin Yurdakul, Yahya Kemal Bayatlı, Ahmet Haşim, Yusuf Ziya Ortaç, Faruk Nafiz Çamlıbel, Hüseyin Nihal Atsız, Mithat Cemal Kuntay, Halit Fahri Ozansoy ve diğer şairlerin eserlerindeki vatanseverlik teması örneklerle incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk şiiri, vatanseverlik, Kurtuluş Savaşı, edebi akımlar

1908 yılında gerçekleşen Jön Türk devriminden sonra realist gelenekler Türk edebiyatında sanatsal ifadesini geniş biçimde bulmaya başlamıştır. Türk edebiyat tarihinde var olan "Tanzimat" "Serveti-Fünun" ve "Fejri-Âti" edebî akımlarından sonra, millî bağımsızlık motifleriyle zengin bir edebiyatın ortaya çıkması sebepsiz değildir. Yüreği vatan aşkıyla çarpan bir takım Türk aydınları, eserleriyle halkı vatanseverliğe çağırılmış ve eserlerini bu yönde yazmaya başlamışlardır. Eserlerinde insanları yılmamaya teşvik etmiş, ilerlemeye, intibaha, kısaca mücadeleye çağırıda bulunmuşlardır. Önceki akımların temsilcilerinin vatanını seven insanlar olduğu doğrudur, ancak cumhuriyetin kurulmasından önce meydana gelen çatışmaları yakından takip eden Türk yazarları, milletin içinde bulunduğu zor durumdan kurtulmasını dilemiş ve bu düşüncelerini ortaya koyan eserler yazmışlardır. O sıralarda Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılışı, Birinci Dünya Savaşı'nın (1914-1918) patlak

---

¹ DOI: 10.5281/zenodo.8170589

² Dr., Bağımsız Araştırmacı, e-mail: cool.kerimova@bk.ru

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

vermesi, Balkan Savaşları, Millî Mücadele, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu, Van, Erzurum katliamları, Çanakkale zaferi vs. tarihi olaylar Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihinde derin izler bırakmıştır.

İkinci Meşrutiyet'in ilanından sonra meydana gelen olaylar kamuoyunu derinden etkilemiştir. O dönem Türkiye tarihi için çalkantılı bir dönem olmuştur. Dönemin önde gelen yazarları ve aydınları, halkı mücadeleye çağırırken bu hususları eserlerine yansıtmayı da ihmal etmemişlerdir. Bilhassa Türk milletinin yenilmezliğini ve Türk milletinin mücadelesini yansıtan mısralar insanlarda mücadele duygusu uyandırmıştır. Hüseyin Nihal Atsız'ın "Türklerin Türküsü" şiirine bakacak olursak, Türk milletinin yenilmezliğine vurgu yapıldığını görmek mümkündür (Köseoğlu & Alper, 1999):

*Biz Turfanı yarattık uyku uyurken batı,
Nuh doğmadan kişnedi ordularımızın atı.
Sorsan şöyle diyecek gök denilen şu çatı:
Türk gücü bir yıldırım Türk bilgisi bir deniz.*

*Delinse yer, çökse gök yansa kül olsa dört yan,
Yüce dileğe doğru yine yürürüz yayan.
Yıldırımdan tipiden kasırgadan yılmayan,
Ölümlerle eğlenen tunç yürekli Türkleriz...*

Görüldüğü gibi Türkiye Cumhuriyeti, yoğun mücadele koşullarında bağımsızlığına kavuşmuştur. Bütün bu olayların edebiyattan, özellikle de şiirden kaçmadığını söylemeye gerek yok. Mehmet Emin Yurdakul, Yahya Kemal Bayatlı, Ahmet Haşim, Yusuf Ziya Ortaç, Faruk Nafiz Çamlıbel, Hüseyin Nihal Atsız, Mithat Cemal Kuntay, Halit Fahri Ozansoy ve diğer şairlerin eserlerinde vatanseverlik teması ana ve yönlendirici yön olmuştur. Toplumun önde gelen isimlerinden olan bu değerli insanlar, toplumsal ve siyasal süreçleri eserleriyle yansıtmaya gayret etmiş, vatana destek olmaya çalışmışlardır. Bu yazarların eserlerinde milli bağımsızlık havası hakimdir. Bu süreç özellikle Mehmet Akif Ersoy'un eserlerinde belirgin olmuştur. Bu açıdan bakıldığında Mehmet Akif Ersoy'un eserleri o dönemi bir panorama şeklinde yansıtan değerli bir kaynaktır. Ayrıca dönemin Türk şiirinin temsilcileri olan Mehmet Emin Yurdakul, Hüseyin Nihal Atsız ve diğer yazarların eserlerinde de milli

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

bağımsızlık duyguları ön plana çıkmıştır. Hüseyin Nihal Atsız'ın "Kahramanlık" şiirinde, Mithat Cemal Kuntay'ın "On Beş Yılı Karşılarken", "Türklerin türküsü" şiirlerinde, Mehmet Emin Yurdakul'un "Ey Türk Oyan", "Anadolu'dan Bir Ses (Cenge Giderken)" şiirlerinde, Halit Fahri Ozansoy'un "Vatan Destanı" şiirinde, "İstiklal Marşı"nın da şairi olan Mehmet Akif Ersoy'un "Ordu Duası", "Çanakkale Şehitlerine", "Muharebenin Doğusu" gibi şiirlerinde milli bağımsızlık motifleri odak noktası olmuştur.

Mehmet Akif Ersoy'un şiirlerinde Türkiye tarihindeki diğer savaşlar ve katliamlar kınanmıştır. Birinci Dünya Savaşı, Balkan Savaşları, Çanakkale Savaşı, Osmanlı Devleti'nin yıkılışı ve Kurtuluş Savaşı şairi düşündüren konular arasında yer almıştır. Mehmet Akif Ersoy'un bu konuda yazdığı en ünlü şiirlerden biri "Çanakkale Şehitlerine" şiiridir. Vatanseverlik ve milletseverlik dolu bu şiirde şair tutkulu bir hatip olarak hareket etmiştir. Bu şiir, Türkiye tarihinde silinmez bir iz bırakan ünlü Çanakkale Zaferi'ne ithaf edilmiştir. Türk milletinin vatan sevgisi, iradesi ve azmi sayesinde Çanakkale Muharebesi'nde zafer kazanılmıştır. 1915 yılında yapılan kanlı savaşı tüm zorluklara rağmen şanlı Türk ordusu kazanmıştır. Osmanlı ordusu teçhizat ve sayı olarak küçük olmasına rağmen tüm saldırıları bozguna uğratmış ve zafer kazanmıştır. Şairin şiirinde Türk kahramanlarının gösterdiği yiğitlik ve beceriyi yüceltmenin yanı sıra savaşı kınayan noktalar da yer almıştır

Mehmet Akif Ersoy'un bu şiirinde savaşın acısını, ıstırabını net bir şekilde duymak mümkündür. Bu muharebeyi dünyada eşi benzeri olmayan bir muharebeye benzeten şair, şiirin başından itibaren savaşın dehşetini anlatmaya başlar (Ersoy, 2007):

Şu Boğaz harbi nedir? Var mı ki dünyada eşi?

En kesif orduların yükleniyor dördü beşi,

-Tepeden yol bularak geçmek için Marmaraya -

Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya.

Ersoy bu şiirinde Avrupalıların Türkiye'ye olan ilgisini eleştirmiş ve onları zulümle suçlamıştır. Şair, bu kanlı savaşı bir canavara benzeterek tüm insanlığın ve dünyanın için

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

içinde olduğunu, kuzeyden güneye tüm dünyanın bu savaşa tanık olduğunu vurgulamıştır (Ersoy, 2007).

Eski Dünya, Yeni Dünya, bütün akvam-ı beşer,

Kaynıyor kum gibi, tufan gibi, mahşer mahşer.

Yedi iklimi cihanın duruyor karşına da,

Ostralyayla beraber bakıyorsun: Kanada!

Şair, farklı ırk, din ve dilden olan kişilerin bu savaşta askerleri acımasızca öldürdüğünü mısralarında dile getirmiştir. Mehmet Akif onlara hiç çekinmeden "vahşi" diyor. Bu iğrençliği kabullenemeyen şair, yirminci yüzyılda yaşanan bu kanlı savaşa lanet okur. Mehmet Akif Ersoy'u endişelendiren bir diğer konu da kültür adı altında dünyanın ve çağın değişmesidir. Şair, her geçen gün bozulan batı kültürünü vatanlarına zorla uygulamak isteyenlere karşı acımasızca mücadele etmeye hazır olmuştur. Mehmet Akif Ersoy bu şiirinde savaşın dehşetini olduğu gibi anlatmıştır.

Dönemin önde gelen şairleri arasında Halit Fahri Ozansoy'un eşsiz bir konumu vardır. Ağırlıklı olarak öğretim faaliyetlerinde bulunan şair, aynı zamanda editörlük de yapmıştır. Yaratıcılığının ilk yıllarında aruz ölçüsünde birbirinden değerli eserler kaleme alan yazar, zengin bir yaratıcı mirasa sahiptir. Daha sonra hece ölçüsünde şiirler yazan Halit Fahri Ozansoy, Türk edebiyat tarihinde eşsiz bir yere sahip bir sanatçıdır. Şair "Aruza Veda" şiirinde şöyle yazar (Ozansoy, 1920):

Biz şimdi başka bir ahenge bağlıyız:

Aşık nazıya geldi erenler bu meclise,

Yalnız bugün senin gibi ölgün sadalıyız,

Zira bu saz da parçalanır gülmek istese...

İncitmeden rübabını insafsız ellerin

Zalim temaslarıyla zamanın sitemleri,

Ah ayrılırken, inleyerek paslı tellerin,

Ey eski dost, yad edelim eski demleri...

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Halit Fahri Ozansoy seçkin bir ailenin temsilcisidir. Büyük düşünür Ziya Gökalp'in halasının torunu, aynı zamanda Süleyman Nazif'in de yeğenidir. Halit Fahri Ozansoy "Rüya", "Paravan", "Savaş Duyguları", "Efsaneler", "Bulutlara Yakın", "Zakkum", "Perde", "Çiçekler ve Harabeler", "Balkondaki Nöbetler", "Gözler Suyu Dalmış", "Aşıklar Yolu Yolcuları", "Tam Onun İçin", "Sonsuz Gecelerin Ardında", "Aşıklar Yolu Yolcuları", "Sulara Giden Köprü", "Geçiş Han" romanlarının, "Baykuş", "On Yıllık Destan", "Taşra", "İki Yanda" oyunlarının yazarıdır.

Şairin şiirlerinde duygusallık ön plandadır. Aynı zamanda şiirlerinde derin bir felsefe hakimdir. Milli bağımsızlık üzerine şiirler yazan şairin, "Vatan Destanı" şiiri buna örnek gösterilebilir (15/03/2023).

*O kadar dolu ki toprağın şanla,
Bir değil, sanki bin vatan gibisin.
Yüce dağlarına çöken dumanla
Göklerde yazılı destan gibisin.*

*Hep böyle bulutlar içinde başın,
Hilâli kucaklar her vatandaşın.
Geçse de asırlar, tazedir yaşın,
O kadar leventsin, fidan gibisin.*

Halit Fahri Ozansoy bu şiirinde vatanının amansız mücadelelerini anlatmakta, halkının azmini ve yiğitliğini övmektedir. "En büyük hürriyet Cumhuriyet'tir" söyleyen şair vatanını Mehmet Akif Ersoy gibi "cennete" benzetmektedir. Şairin mücadele duygularının belirgin bir biçimde yansıtıldığı bu şiirde vatan sevgisi öncelikle aksettirilmiştir. Şanlı Türk yurdunun büyüklüğü ve yiğitliği ile övünen şair, şiirin sonlarına doğru daha da iyimser bir ruh hali içinde şu dizelere yer vermiştir (15/03/2023):

*Bir insan nihayet kemikle ettir,
Bu et, bu kemiğe can hürriyettir.
En büyük hürriyet Cumhuriyettir,
Demek şimdi sen bir cihan gibisin.*

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

*Ey ana toprağı, ey Anadolu,
Açıldı önünde terakki yolu.
Hamdolsun her yanın bereket dolu,
Cennette bir yeşil meydan gibisin.*

Hüseyin Nihal Atsız, dönemin önde gelen istiklal şairleri arasında özel bir konuma sahip bir kişidir. Çeşitli gazete ve dergilerde yazılar yazan yazarın hemen hemen tüm eserlerinde milli ruh hakimdir. Siyasi bir aktivist olan Hüseyin Nihal Atsız, “İrkçılık-Turancılık” hareketinin liderlerinden biri olmuştur. Bütün şiirlerini "Yolların Sonu" adlı şiir kitabında toplayan edip, aynı zamanda bir romancı ve edebiyat-kuram düşünürüdür. Şair vatanseverlik duygularını “Türklerin Türküsü” ve “Kahramanlık” şiirlerinde daha belirgin bir şekilde yansıtmıştır. Hüseyin Nihal Atsız "Kahramanlık" şiirinde şöyle yazmıştır (Atsız,1946):

*Kahramanlık ne yalnız bir yükseliş demektir,
Ne de yıldızlar gibi parlayıp sönmeştir.
Ölmezliği düşünmek boşuna bir emektir;
Kahramanlık; saldırıp bir daha dönmektir.*

"Kahramanlık" kelimesini karakterize eden şair, gerçek bir kahraman nasıl olunur sorusuna değinmiş ve insanları kahraman olmaya çağırmıştır. Kahraman olabilmek için ölümün bile gerekli olduğunu vurgulayan şair, milli bağımsızlık duygularını bu şiirine yansıtmıştır.

Milli istiklal şairleri arasında önemli yazarlardan olan Mithat Cemal Kuntay'ın çağdaşları arasında ayrı bir yeri vardır. O dönemin tarihsel süreçleri “Üç İstanbul” adlı romanında yansıtılmıştır. Eserlerinde vatanseverlik teması ana tema olup, ideolojisine her zaman sadık bir insan olmuştur. Çeşitli oyunlar, şiirler ve denemeler yazan Mithat Cemal Kuntay, aynı zamanda seçkin bir araştırmacıdır. Şair, "Vatan Hisleri" adlı şiirinde şöyle yazar (Kuntay, 1945).

*Düşmez yere haşa o bizim bayrağımızdır.
Bir fecr olarak doğmadadır her dağıımızdan.
Ay-yıldız... O mazideki bir süstür, emin ol,
Atide güneşler doğacak bayrağımızdan.*

*Altına yatarken de bizimdir yerin üstü,
Bir kal'e olur toprağımız vecde gelir de;
Dağlar, kayalar göğsümüz üstünde tepinse.
Düşmanları biz ram ederiz kan kesilir de.*

Bu şiirde şair mücadele azmini göstermekte, vatanın kutsallığı ve dokunulmazlığı konusuna değinmekte ve milleti için nöbet tutan bir insan olarak duygularını dile getirmektedir. Ayrıca devletliğin simgesi sayılan Türk bayrağının kutsallığı fikrini ortaya koyan edip, özellikle "On Beş Yılı Karşılarken" şiirinde gururla şunları yazar (Kuntay, 1945):

*Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır
Toprak eğer uğrunda ölen varsa vatandır.*

Bu dönemin önde gelen şairlerinden Ahmet Haşim, Faruk Nafiz Çamlıbel, Yusuf Ziya Ortaç, Yahya Kemal Bayatlı ve diğer şairlerin eserlerinde de millî bağımsızlık motifleri hakimdir.

Türk dünyasında "milli şair" olarak tanınan ünlü şair Mehmet Emin Yurdakul'un eserlerinde bağımsızlık ve vatanseverlik havası hissedilmektedir. Mehmet Emin Yurdakul (1869-1944) İstanbul'un Beşiktaş semtinde doğmuş, çeşitli görevlerde bulunmuş, Osmanlı Mebusan Meclisi'nde Musul mebusu olarak çalışmıştır. Türk milli edebiyat akımının seçkin temsilcilerinden biri olan Mehmet Emin Yurdakul'un eserlerinde halk ve millet fikri merkezi bir yer tutmaktadır. Millî muhafazakarlığı çok kuvvetli olan Mehmet Emin, eserlerinde millî ideoloji konularını geniş bir şekilde vurgulamıştır.

Mehmet Emin Yurdakul'un "Yolcu" ve "Ey Türk Oyan" şiirlerinde milli bağımsızlık duyguları şiirsel olarak yansıtılmıştır. Özellikle "Yolcu" şiirinde şair, ilerleyen Türklerin yiğitliğini alkışlayarak, hiçbir şeyden çekinmemelerini ve her türlü zorluğun üstesinden

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

gelmelerini öğütler. Şair, içinde bulunduğu durumu bir "fırtına" olarak değerlendirir ve ancak ilerleyerek kurtuluşun mümkün olduğunu vurgular. Şair, yoldaki zorluklara rağmen insanın doğru yola adım atması ve yorulmadan ilerlemesi gerektiğini söyler. Kurtuluşun ve selametın ilerlediğini vurgulayan şair, bu şiirinde "insanoğlu" hitabıyla Türk milletini ilerlemeye çağırmıştır. Genel olarak Yurdakul, millete ne pahasına olursa olsun mücadeleyi yarı yolda bırakmamayı, doğru bir şekilde ileriye doğru adımlamayı tavsiye etmiştir (Köseoğlu & Alper, 1999):

Ziyanı yok, sendele, düş, geçitten uzaklaş,

Atacağın her adımla menziline koş, yaklaş,

Yürü, yürü yarı yolda kalma, haydi ileri!...

- *Oh, çığ uçmuş...*

- *Görüyorum, lakin bundan ne çıkar,*

Sen yolunda bir büyük dev adımıyla ilerle.

Durma, yürü, insan oğlu ister ise dağ yıkar,

Kayalıklar bir yol olur, bir parçacık emekle!...

Burada Mehmet Emin Yurdakul, insan gücüne ve insan büyüklüğüne değer vererek, insanın önündeki tüm engellerin bir hiç olduğunu ortaya koymaktadır.

Yahya Kemal Beyatlı, gerek nesrinde gerekse şiirinde Türkçülük ideolojisinin yanı sıra İslam faktörünü de öne çıkarmıştır. Eserleri milli mücadele yıllarının sanatsal vizyonunu yansıtmış, şair de kaygı duygularını dile getirmiştir. Türkiye'nin şanlı geçmişiyle gurur duyan Yahya Kemal, milliyetçi bir şair olarak her zaman halkının çıkarlarını düşünmüştür. "Süleymaniye'de Bayram Akşamı", "İtri", "Mohaç Türküsü", "Öküz" vb. şiirlerinde şair vatansever bir tavır sergiler ve halkının kaderini düşünür. Yahya Kemal'in vatanseverliği hakkında Elman Guliyev (2014) şöyle yazmıştır: "Yahya Kemal'in vatanla ilgili düşünceleri de anlam olarak o kadar geniştir ki, tüm fikirler bu genişlikte kendine yer bulur. Şair,

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

vatanının her karışını sever, kutsal sayar. İstanbul'u, Ankara'yı, Bursa'yı, Üsküp'ü, Trabzon'u ayırım gözetmeksizin sever, hatta isimsiz toprakların her bir karışını da vatanı adına kucaklar.

Faruk Nafiz Çamlıbel, o dönemin önde gelen bir aydını olmakla birlikte millî hareket sırasında bir taşralının duygularını somut biçimde ifade eden eserler kaleme almıştır. Eserlerinin kahramanı Anadolu'dan olan Faruk Nafiz Çamlıbel, "Doğu'nun Sultanları", "Gönülden Gönüle", "Ne Dinlesek", "Mustafa Kemal", "Hapishane Duvarları", "Han Duvarları" gibi eserlerin yazarıdır. "Onuncu Yıl Yürüyüşü" şiiri eserleri arasında merkezi bir yer tutmaktadır. Eserlerinde vatanseverliği ve milliyetçiliği tercih eden şair, milli bağımsızlık döneminin önde gelen isimlerinden biri olmuştur.

Ahmet Haşim de o dönemin önde gelen şairlerindedir. Ahmet Haşim'in milli birlik çağrısı yapan şiirlerinde semboller baş karakterlerdir. Abdülhak Hamit, Muallim Naci, Tevfik Fikret ve Cenap Şahabettin'in görüşleri onun eserlerinde iz bırakmıştır.

Yusuf Ziya Ortaç, Milli Mücadele döneminin seçkin şairleri arasında eşsiz bir konuma sahip bir sanatçıdır. "Beş Hece" akımının temsilcisi olan edip, nesir eserler de yazmıştır. Şairin özellikle "Savaş Ufukları" kitabında yer alan şiirlerinde millî bağımsızlık motifleri daha belirgin bir şekilde yansıtılmıştır.

Türkiye tarihinde yer etmiş önemli yazar ve şairler toplumsal ve siyasal süreçleri eserlerine yansıtarak halkı intibaha ve ilerlemeye çağırmışlardır. Vatanseverlikleri bugün bile sanatsal ağırlığını korumaktadır.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Kaynakça

Atsız, H.N., Yolların Sonu, *Yeni Mecmua*, İstanbul, 1920

Ersoy M.A. “Safahat”. İstanbul: Saray Yayın, 2007

Guliyev E. “Türk khalgları edebiyatı”. Bakı: Apoctroff, 2014.

Köseoğlu, N. ve Alper F., “Gadim dövrdan bu güne geder Türkiye türk edebiyatı. Tarih-Adlar-Metnler” Ankara: T.C. Ankara Valiliği Ostim Çıraklık Eğitimi Merkezi Müdürlüğü Matbaası, 1999.

Kuntay, M. C. (1945). *Türkün Şehnâmesinden*, İstanbul: Tasvir Neşriyatı.

<https://www.antoloji.com/vatan-destani-siiri/> , (Erişim Tarihi: 15/03/2023)

Etik Beyanı: Yazar, bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu beyan etmektedir. Bilimsel etik konuları ile ilgili aksi bir durumun tespiti halinde tüm sorumluluk çalışmanın yazarına ait olup, Milestone dergisinin hiçbir sorumluluğu bulunmamaktadır.

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Bahtiyar Vahapzade'nin "Gülistan" Poeminin Leksik-Semantik Özellikleri¹

Ofelya BABAYEVA²

Özet

Bahtiyar Vahapzade XX yüzyılda Azerbaycan edebiyatının yetiştirdiği önemli temsilcilerinden biridir. Bahtiyar Vahapzade aynı zamanda istiklal şairidir. Azerbaycan'ın özgürlük savaşının, mücadelesinin öncülerinden biri olmuştur. "Gülistan" poemi, şairin milli kararlılık gösterdiği ve tarihi olayların arka planına karşı Azerbaycanlılık duygularını yazdığı en değerli eserlerden biridir. Tüm Azerbaycan'ı ikiye bölen Gülistan Antlaşması'na ithaf edilen poem, Bahtiyar Vahapzade'nin yaratıcılığının başyapıtlarından biridir. Şairin kaygı, vatanseverlik, tarihi gerçekleri olduğu gibi ifade etme mücadelesi, azim ve halkın bütünlüğü için mücadele duygularını yansıtan bu poemin Sovyet döneminde yazılmış olması, şairin vatan sevgisini gösteren bir yapıttır. Çalışmada eserin hem edebi hem de dil özellikleri incelenerek örneklerle açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: B.Vahapzade, Gülistan, onomastik birim, toponim, omonim, antroponim, hidronim

1. Giriş

Bahtiyar Vahapzade XX yüzyılda Azerbaycan edebiyatının yetiştirdiği önemli temsilcilerinden biridir. Azerbaycan edebiyatının, dilinin, tarihinin en büyük geliştiricilerinden olan Bahtiyar Vahapzade yenilikçi, filozof şair olarak kendine yer edinmiştir. Onun bir-birinden değerli şiirlerinde, poemlerinde, dramaturjisinde lirik duyguların yansımaları, düşüncelerinin şiirsel bir dilde akıcılığını görmek mümkündür. Şairin oldukça çeşitli eserleri incelendiğinde, vatansever duygularının milli duygularla vahdetini göre biliriz. Bahtiyar Vahapzade aynı zamanda istiklal şairidir. Azerbaycan'ın

---

¹ DOI: 10.5281/zenodo.8170559

² Dr., Azerbaycan Diller Üniversitesi Öğretim Üyesi, babayevaofelya141@gmail.com

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

özgürlük savaşının, mücadelesinin öncülerinden biri Bahtiyar Vahapzade olmuştur. Eserleri, beyanatları, bilimsel yazılarıyla her zaman halkının yanında olan ve halkının istiklal duygularını savunan şair hiç kimden ve hiçbir şeyden korkmadan özgürlük müjdecisi olmuştur (Vahabzade, 1976).

Bahtiyar Vahapzade zaman zaman çeşitli konularda eserler kaleme almış, milli vatanseverliğini lirik ve destansı eserlerine yansıtmıştır. Büyük yazar, Azerbaycan dilinin büyük bir hayranı olmanın yanı sıra herkesi kendi ana diline saygı duymaya ve ana dilinde konuşmaya çağırmıştır. Vahapzade tarihi konulardan kaçınmamış, Azerbaycan halkının tarihinde büyük önem taşıyan tarihi olaylara eserinde yer vermiştir. Bu poem, şairin milli kararlılık gösterdiği ve tarihi olayların arka planına karşı Azerbaycanlılık duygularını yazdığı en değerli eserlerden biridir. Tüm Azerbaycan'ı ikiye bölen Gülistan Antlaşması'na ithaf edilen poem, Bahtiyar Vahapzade'nin yaratıcılığının başyapıtlarından biridir desek yanılmıyız. Şairin kaygı, vatanseverlik, tarihi gerçekleri olduğu gibi ifade etme mücadelesi, azim ve halkın bütünlüğü için mücadele duygularını yansıtan bu şiirin Sovyet döneminde yazılmış olması, şairin vatan sevgisini gösteren bir nüanstır. 1958 yılında yazılan eser, Azerbaycan bağımsızlık savaşçıları Settarhan, Şeyh Muhemmed Hiyabani, Seyid Cafer Pişevarinin anısına ithaf edilmiştir.

2. Bahtiyar Vahapzade'nin "Gülistan" Poeminin Sözcük Renkliliği

Seçkin yazar Bahtiyar Vahapzade'nin yaratıcılığında "Gülistan" poemi önemli bir yer tutmaktadır. Her şeyden önce, bu eser Sovyet döneminde yazılmıştır. O zamanlar herkesin vatansever duygularını bu şekilde ifade edemediği bilinmektedir. Bu şiir 1958 yılında yazılmış ve Şeki şehrinin "İpekçi" gazetesinde yayınlanmıştır. Eser, bir bölge gazetesinde yayınlanmasına rağmen kısa sürede geniş bir okur kitlesi edinmiş, elden ele dolaşmış ve beğenilerek okunmuştur. Bahtiyar Vahapzade, bu çalışması nedeniyle 1962 yılından itibaren zulüm görmüş ve "milliyetçi" olmakla suçlanmıştır. Bu süreç şairin çalıştığı üniversiteden uzaklaştırılması ile devam etmiştir. Buna rağmen düşüncelerini değiştirmeyen şair, kendisine yöneltilen suçlamalara gururla karşı koymayı başarmıştır (Khalilov, 2014).

Eser 52 kıtadan oluşmaktadır. Şiirin her kıtası, şairin milli vatanseverliğinden kaynaklanan duygu ve iç kaygılarla doludur. Aynı zamanda şairin bağınaz yaklaşımını ve yeri

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

geldiğinde asi ruhunu da net bir şekilde algılamak mümkündür. Eserde tek bir olay örgüsü olmamasına rağmen B.Vahapzade anlatmak istediği düşünceleri bazen satırların arasında bazen de açıktan açığa yüksek bir sanatsal üslupla ifade edebilmiştir.

Şiir, 1813 yılında Rusya ile Kaçarlar devleti (İran) arasında imzalanan ve Azerbaycan topraklarının taksimi ile sonuçlanan Gülistan Antlaşması'nı konu almaktadır. Elbette şairin üslubu ve klasik ifade biçimi burada da kendisini göstermektedir. B.Vahapzade'nin bu poemi, şiirsel ifadeler açısından çok renkli bir eserdir. Azerbaycan dilinin bütün inceliklerine vakıf olan şair, eserde dilin bütün manzum ve lügat imkanlarını geniş bir şekilde kullanmıştır. Bahtiyar Vahapzade'nin sanatı da eserini geniş bir okuyucu kitlesi için anlaşılır bir şekilde kaleme alması ve anlatmak istediği fikirleri bazen dolaylı bazen de satır arası anlamda şiirsel bir üslupla yansıtmayı başarmış olmasından güç almaktadır (Cafarov, 1996). Azerbaycan'ın özgürlüğünün büyük bağnazlarından Bahtiyar Vahapzade'nin Sovyet döneminde yazdığı bu eserinde anti-Sovyet ruh açıkça duyulmaktadır. Şiirde şair, duygu ve kaygılarını ince bir lirizmle şiirsel bir dille ifade etmiştir.

2.1 Bahtiyar Vahapzade'nin "Gülistan" Poemindeki Dil Birimleri

Poem, özünde poetik değeriyle öne çıkan bir eser olmasının yanı sıra içinde kullanılan dil birimleri açısından da zengindir. Şiirde hem bağımsız hem de bağımsız olmayan dil birimlerini bulabiliriz. Birbirinden bağımsız olmayan dil birimlerinden sesbirimlere eserde pek rastlanmasa da poemin sadece ilk ve son dörtlüklerinde sesbirimlerinin kullanıldığını görebiliriz. Şiirin ilk dörtlüğünde geçen "yıpranmış" ve "bakmış" sözcükleri sesbirimlidir. Dikkat edilirse şiirde çok sesbirim olduğu görülmez. Şair, dilimizin söz varlığını büyük bir ustalıkla kullanarak muhteşem bir kelime çeşitliliği oluşturmuş ve dilimizin ihtişamını şiir aracılığıyla okurlarına aktarmıştır. Eser sadece dil zenginliği açısından değil, sanatsal ve tarihi değeri açısından da önemlidir. Bildiğiniz gibi sesbirimler dilin oluşumunda rol oynarlar ve bir kelimenin anlamını değiştiren sese "sesbirim" denir. Belirttiğimiz gibi sesbirimler şiirin ilk ve son dörtlüğünde yer alır. Son paragraf Azerbaycan'ın değerli söz ustası, seçkin şairi Seyit Muhammet Hüseyin Şehriyar'ın "Haydarbaba'ya Selam" şiirinden alıntıdır (Vahapzade,2004).

Bir uçaydım bu çırpınan yelinen,

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Kavuşaydım dağdan aşan selinen,

Ağlaşaydım uzak düşen elinen.

Bir göreydim ayrılığı kim saldı,

Ülkemizde kim kırıldı, kim kaldı.

Burada kullanılan "yelinen", "selinen", "saldı", "kaldı" sözcükleri fonemdir. Seçkin dilbilimcilerden olan Ağamusa Akhundov, fonemi fonoloji birimi ve dolayısıyla en küçük dil birimi olarak değerlendirmiştir: "Fonolojinin birimi fonemdir. Bir fonem, dilin en küçük birimi, belirli bir ayırt edici ilişkiler kümesidir. Kelimelerin ve morfemlerin ses seviyelerini ayırt etmeye yarar. Bir fonem, bir dilde segment, fonem ve süper segment şeklinde kendini gösterir. Birincisi, dilsel işlevleri olan sesleri (ünlüler ve ünsüzler), ikincisi ise vurgu ve tonlama gibi fonolojik birimleri içerir" (Akhundov, 2006). Bu düşüncelerden hareketle Bahtiyar Vahapzade'nin "Gülistan" poeminde her ayrıntıya dikkat ettiği, dilin dilbilimine ve dil birimlerinin amaca uygun kullanımına önem verdiği söylenebilir.

Poemde bulunan cümle yapısı incelendiğinde, metin doğrudan nazım şeklinde olsa da şair anlatmak istediği düşünceleri bu biçime sokarken dil birimlerinin çoğunu başarıyla kullanmıştır. Poemin zengin sanatsal dili, Bahtiyar Vahapzade'nin içindeki kaygı duygularını yansıtması açısından oldukça dikkat çekicidir. Örneğin, şu kıtaya odaklanalım (Vahapzade,2004):

Atıb imzasını her kes varağa,

Eyleşir sakitce keçib yerine.

Eynekli cenabla, tesbehli ağa,

Kalkıb el de verir biri-birine.

Bu paragrafta şair "eynekli cenap" ve "tesbehli ağa" derken, o zamanki Rusya ve İran liderlerini, daha spesifik olarak "Gülistan" anlaşmasını imzalayanları kastetmiştir.

Poemde karmaşık yapılara sahip çok fazla cümle bulunmamaktadır. Şair, poemi sanatsal olarak yüklenmiş kelime birimlerinden oluşan cümlelerle yazmıştır. Sade, mecazlı ve anlaşılır bir dille yazılan eserde şair, Azerbaycan dilinin ahenk ve akıcılığından ustaca yararlanmışır. Bahtiyar Vahapzade genel olarak Azerbaycan dilini seven, takdir eden ve dilimizle gurur duyan bir yazardır. Sanat koleksiyonunun yanı sıra yaşam faaliyetlerine de bakarsak bağınazlığına şahit olabileceğimiz söylenebilir. İstiklal şairimiz dilimizi yabancı unsurlardan arındırmayı, dilimizi korumayı ve anadilimizi gelecek nesillere olduğu gibi aktarmayı öğütlemiştir.

"Gülistan" poeminin dil birimlerine dikkat edersek, şairin seslerin uyumunu dilsel işlevlerle kullandığını görürüz. Böylece Bahtiyar Vahapzade, seslerin uyumuna da dikkat etmiştir. Daha önce de belirttiğimiz gibi Vahapzade, Azerbaycan dilinin zenginliğine derinden aşinaydı ve hem kelime hem de cümle yapılarında çeşitli dil birimlerini kullanarak şiirin sanatsal gücünü zenginleştirmiştir.

2.2 "Gülistan" Poemindeki Deyimsel İfadeler

Bahtiyar Vahapzade'nin "Gülistan" şiiri, sabit kelime kombinasyonları, yani deyimisel kombinasyonlar açısından zengindir. Buna rağmen, bazen şair fikirlerini sadece deyimisel kombinasyonlardan ziyade mecazlı cümleler kullanarak manzum biçimde ifade etmiştir.

"Gülistan" poeminde bulunan anlatım kombinasyonlarına bir göz atalım:

- "Kağıza hevesle o da gol atdı" - burada "gol attı" (imzaladı), sabit bir kelime kombinasyonu, yani deyimisel bir ifadedir.
- "İgid babaların goru çatlasın" - burada "goru çatlasın" deyimisel bir ifadedir.
- "Sevgi mektubuna gol çekir onlar" - burada "gol çekir", deyimisel bir ifadedir.
- "Kalkıp el de verir biri-birine" - burada "el verir" deyimisel bir ifadedir.
- "Bu halk ezel günden düşüb zillete – burada "düşüb zillete" deyimisel bir ifadedir.
- "Nece ayırdınız dırnağı etden" – burada "ayırdınız dırnağı etden" deyimisel bir ifadedir.
- "Bağrı köz-köz oldu Yanık Keremin" – burada "bağrı köz-köz oldu" deyimisel bir ifadedir.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

-
- “Tutuldu çöhresi günün, ayın da” – burada “tutuldu çöhresi” deyimisel bir ifadedir.
  - “Ürekler bu derdden tüğyana gelir” – burada “tüğyana gelir” deyimisel bir ifadedir.
  - “Başı kesilende bu mağrur elin” – burada “elin başı kesilende” deyimisel bir ifadedir.
  - “Min leke vurdular şerefimize” – burada “leke vurdular” deyimisel bir ifadedir.
  - “Bu çirkin amele gol goyanda siz?” – burada “amele gol goyanda” deyimisel bir ifadedir.
  - “Yahşılığı elimizden aldılar,
  - Yahşı bizi yaman güne saldılar” – burada “yahşılığı elimizden aldılar” ve “yaman güne saldılar” ifadeleri deyimisel bir ifadedir.

Poemde sözcüksel deyimlerin yanı sıra mecazlı ifadeler de yaygın olarak kullanılmaktadır. Genel olarak poemin söz varlığı oldukça zengindir. Bahtiyar Vahapzade büyük bir profesyonellikle eserde metaforik kelimeler kullanarak şiire canlılık kazandırmıştır (Vahapzade,2004):

Dolandı zamane, döndü garine,

Şairler od tökdü yine dilinden.

Vurğunun o hasret nağmelerine

Şehriyar ses verdi Tebriz elinden.

Şair burada “dolandı zamane”, “döndü karine”, “od tökdü”, “ses verdi” gibi metaforik ifadelerden oluşan bir dördlük oluşturmuştur. Ayrıca şair mecazlı sözler ve mecazlı anlatımları şiirinde yaygın olarak kullanmıştır.

Bahtiyar Vahapzade genel olarak bu poemde vatansever bir şair gibi hareket etmektedir. Eseri okurken tam bir vatan sevgisi tablosu okuyucunun gözleri önünde canlanmaktadır. Poemin ana hattını Azerbaycan'ın anlaşma sonucu ikiye bölünmesi, bu sahnenin şiirsel manzarası, bölünmenin acı sonucu, güney hasreti, toprak sevgisi, vatan sevgisi oluşturmaktadır. Okurlara her zaman estetik zevk aşılamaaya çalışan dahi Bahtiyar

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Vahapzade, başka birçok eserinde de bir milli bağınaz gibi hareket etmekte ve insanları düzgün vatandaş olmaya çağırmaktadır. Bu poem, şairin özel bir bağınazlık gösterdiği değerli bir eserdir. Bahtiyar Vahapzade'nin Azerbaycan'ı seven biri olarak uzun yıllar tarihi olaya ve hasrete kayıtsız kalamayacağını söylemeye gerek yok. Poemin kendisi sadece sanatsal değil, diğer yönlerden de zengindir ve şair düşüncelerini çok sade, anlaşılır bir dille ifade etmiştir. Vahapzade'nin ustalığı da şairin düşüncelerini dilimizde herkesin kullandığı anlaşılır kelimelerle ifade etmesindedir. Burada şair-vatandaş Bahtiyar Vahapzade'nin konumunu açıkça görebiliriz. Yüzyıllardan bu yana yaşanan tarihsel trajedilerin en alt katmanına inen şair, entelektüel konumunu ortaya koymaktan ve görüşlerini belirtmekten çekinmez.

Bahtiyar Vahapzade, "Gülistan" poeminde deyimsel birleşimler, mecazi ifadeler dahil olmak üzere çeşitli dil birimlerini kullanarak değerli bir eser oluşturmuştur. Eserin sanat dili ve poetikası o kadar zengindir ki, şairin söz varlığı, dilimizin inceliklerine aşinalığı, sözcüklerin maksatlı kullanımı burada hemen göze çarpmaktadır. Aynı zamanda Bahtiyar Vahapzade'nin dil birimlerini maksatlı kullanması eserin sanatsal ağırlığını artırmakta ve esere ince bir lirizm kazandırmaktadır.

3. "Gülistan" Poeminin Anlamlarının Spesifik Özellikleri

İstiklal şairi Bahtiyar Vahapzade'nin "Gülistan" şiiri zengin anlam özelliklerine sahiptir. Dilini ve milletini seven şair, hem sade bir dille hem de sanatsal ilkeler kullanarak duyduğu kaygı ve vatanseverlik duygularını anlaşılır bir dille dile getirerek değerli ve görkemli bir eser ortaya koymuştur.

Poemin diline bakacak olursak şairin Azerbaycan dilinin zenginliğinden yararlandığına şahitlik edebiliriz. Poem manzum olarak yazıldığı için ters çevirme yani kelimelerin cümle içindeki sırasını değiştirme olayı burada gerçekleşmiştir. Buna rağmen bu durum esere hiçbir şekilde zarar vermemekte, aksine fikrin daha belirgin ve dikkat çekici olmasına hizmet etmektedir. Eserin kafiye sistemi de ustaca kurgulanmıştır. Bahtiyar Vahapzade öyle kelime ve cümleleri kafiye olarak seçip kurgulamıştır ki bunu ancak Azerbaycan dilini iyi bilen şairler yapabilir (Cafarov, 2007).

Şair tekrara izin vermemiş, sesbirimleri, mecazlı sözcükleri ve yeri geldiğinde basit ama anlamlı ifadeleri kullanarak çok değerli bir eser ortaya çıkarmıştır. Sovyet döneminde her yazar böylesine ustaca bir eser yazacak kadar şanslı olmamıştır. Filozof şairimiz Bahtiyar Vahapzade bu eseri yazarak Azerbaycan'ın Sovyet imparatorluğunun bir parçası olmasına itirazını dile getirmiştir. Geçen yüzyılın 50'li ve 60'lı yıllarında bu protestoyu yapmak o kadar kolay değildi. Bütün zorluklara rağmen büyük şairimiz eseriyle bunu başarmıştır. Azerbaycan gerçeğinin sesini yükselten ve meydan hareketinin ön saflarında yer alan Bahtiyar Vahapzade, zamanında bu eseri yazarak ne kadar haklı olduğunu ispatlamıştır.

52 kıtadan oluşan "Gülistan" poeminin söz varlığı ve anlam bilgisi oldukça zengindir. Bahtiyar Vahapzade'nin dilimizin söz varlığını bilinçli bir şekilde kullanan "Gülistan" poemi şair-vatandaş duygularının yansıtıldığı en değerli eserlerden biridir. Eserin anlamsal yapısında ise yine aynı ihtişama şahit olabiliyoruz. Usta şairimizin büyüklüğü, şiiri yazarken eserin anlambilimine, dilbilimine, sözcük dizilişine dikkat etmesinde saklıdır.

3.1 "Gülistan" Poeminde Yabancı Dillerden Alınan Kelimelerin Üslup Dizilişi

Bahtiyar Vahapzade'nin "Gülüstan" poemi geçen yüzyılın 50'li ve 60'lı yıllarında yazılmış olmasına rağmen, modern çağda yazılmış gibi görünüyor. Eserin söz varlığına dikkat edilecek olursa şairin ağırlıklı olarak Türkçe kökenli kelimeler kullandığına şahit olabiliriz. Şairin eserde yer yer Arapça-Farsça kökenli kelimeler kullandığı doğrudur. Bildiğiniz gibi, yabancı dillerden alınma kelimeler dilimizde yaygın olarak mevcuttur. Arapça-Farsça ve Rusça-Avrupa kökenli yabancı kelimeler zaman zaman dilimize yerleşerek vatandaşlık hakkı kazanmıştır. Dilimizde öyle yabancı kelimeler vardır ki bazen ilk bakışta ayırt etmek imkansızdır. Yabancı kelimeler dünyanın hemen hemen tüm dillerinde bulunur. Zaman zaman bu kelimeler bazen dilden sapmakta, bazen yerel dilde benzeri bir kelime oluşturulmakta veya dilde olduğu gibi bulunmaktadır. Azerbaycan dili dünya dillerinin bir parçası olduğu için çeşitli yabancı kelimeler bakımından zengindir. Bir dizi coğrafî, tarihi vb. sebepleri olmakla birlikte içinde yaşadığımız sosyo-politik oluşumlardan dolayı dilimizde hem Rusça-Avrupa hem de Arapça-Farsça kökenli kelimeler bulunmaktadır. Dilimizde eğitim ve din ile ilgili kelime ve ifadelerin hemen hemen hepsi Arapça ve Farsça kökenlidir. Bunu sözlü edebiyatımızda, yazılı edebiyatımızda ve günlük hayatımızda gözlemleyebiliriz.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Buna rağmen Vahapzade şiirinde Arapça-Farsça tamlama ve sıfatlardan mümkün olduğunca kaçınmış, Azerbaycan ve Türkçe kökenli ifade ve kelimelere daha fazla yer ayırmıştır. Ayrıca şiirde Arapça-Farsça kökenli kelimelere de rastlanmaktadır. Bir örneğe bakalım (Vahapzade, 2008):

Goy eysin başını vügarlı dağlar,

Matemi başladı büyük bir elin.

Mersiye söylesin akar bulaglar,

Ağlar çağırsın bu gün gız, gelin.

Buradaki "vügarlı", "matem", "mersiye " sözcükleri yabancı dillerden alınmış kelimelerdir ve Arapça-Farsça kökenlidir. Daha önce de belirttiğimiz gibi şiirin söz varlığı oldukça zengindir. Bahtiyar Vahapzade eserde Türkçe kökenli kelimelere daha fazla yer ayırmıştır. Bazen hiç başka dillerden alınmış yabancı kelimelerin olmadığı cümleler vardır. Bu ayrıntı, şairin ustalığını ve maharetini anlatan bir noktadır. Bazen bir cümlede birkaç başka dilden alınmış yabancı kelime vardır (Vahapzade, 2008):

Eyleşib kenarda topsaggal ağa,

Herden mütercime suallar verir.

Çevrilir gah sola, bakır gah sağa,

Başını yelledib tesbeh çevirir.

Bu paragrafta geçen "mütercim", "kenar", "sual", "tesbeh" kelimeleri yabancı dillerden alınan Arapça-Farsça kökenli kelimelerdir. Şiirde Rus-Avrupa kökenli kelimelerin olmaması ilginçtir. Eserde Arapça-Farsça alıntılar dışında yabancı dilden alıntı kelimeler kullanılmamıştır. "Biri 'baran' dedi, bir 'khar' dedi" mısrasında "baran" ve "khar" kelimeleri bilerek sadece Rusça ve Farsça kullanılmış, buradaki kelimeler ise yabancı dilden alıntı bir kelime değil, barbarlık olarak ifade edilmiştir.

Eserde Arapça-Farsça kökenli çok sayıda kelimenin bulunması anlaşılır bir durumdur. Ancak şair daha çok Türkçe kökenli kelimeler kullanarak dengeyi korumuştur. "Gülistan" poemi, Sovyet döneminin en parlak döneminde yazılmış olmasına rağmen şair, Rus kökenli herhangi bir kelimeye yer vermemiştir. Bu durum şairin vatanseverliğinden kaynaklanmaktadır.

3.2 “Gülistan” Poeminde Kullanılan Onomastik Birimlerin Dil Zenginliği

"Gülistan" poeminin dili, bir takım onomastik birimler açısından zengindir. Öncelikle eser başlığı bir onomastik birim olup bir yer adı olduğu için oykonim olarak kabul edilmektedir. 12 Ekim 1813'te Kaçarlar Devleti ile Rus İmparatorluğu arasında imzalanan Gülistan barış antlaşması imzalandığı yerin adından alınmıştır. Dolayısıyla Gülistan, Goranboy topraklarında bulunan köyün adı ve aynı adı taşıyan antlaşmadır.

Eser, bir dizi antroponim açısından zengindir. Aynı zamanda eserde başka onomastik birimler de bulabiliriz. Genel olarak onomastik birimlerin amaca yönelik kullanımı, özellikle antroponimler, eserin sanatsal zenginliği açısından oldukça önemlidir (Mikayılova, 2008). Zıt anlamlılar, yazarın imgeler dünyasını karakterize etmesi açısından önemlidir. Tarihi eserlerde özellikle doğru isim seçimi önemlidir ve yazar doğrudan tarihe atıfta bulunarak isim seçimine dikkat etmiştir.

Şiirde kullanılan onomastik birimlere bir göz atalım:

- “Goy galkhsın ayağa ruhu Tomrisin” – burada Tomris derken, massagetler hükümdarı Tomris kastedilmekte ve bir antroponimdir.
- “Babekin kılınıcı parlasın yine” – burada Khürremiler hareketinin lideri, arap hilafetine karşı savaşan general Babek kastedilmekte ve bir antroponimdir.
- “Bes hanı bu esrin öz Koroğlusu,
- Kılınıc Koroğlusu, söz Koroğlusu?” – burada 16. ve 17. yüzyılların halk kahramanı Koroğlu kastedilmektedir ve bir antroponimdir.
- “Goca Nebatinin eşgi, arzusu,
- gün batmadımı Arpa çayında?” – burada şair Abülkasım Nebati kastedilmektedir, bu bir antroponimdir ve Arpa çayı bir hidronimdir.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

-
- “Arazın üstünden keçe bilmirem,
  - Araz derdim olub sinemden keçir” – burada Azerbaycanı ikiye ayıran Araz nehri kastedilmekte ve bu bir hidronimdir.
  - “Goydular Füzuli divanı üste” – burada ünlü şair Muhammet Füzuli kastedilmekte ve bu bir antroponimdir.
  - “Tebriz de, Bakı da Azerbaycandır” – burada Tebriz, Bakı, Azerbaycan toponimidir, yer adlarıdır.
  - “O taydan bu taya Mustafa Payan
  - Oxuyur Vahidin gezellerini” – burada ünlü güney Azerbaycan şarkıcısı Mustafa Payan ve gazel üstadı Aliğa Vahid kastedilmekte, her ikisi de antroponimdir.
  - “Vurğunun o hasret nağmelerine
  - Şehriyar ses verdi Tebriz elinden” – burada ünlü şairler Samet Vurğun, Muhammet Hüseyin Şehriyar kastedilmekte ve her ikisi de antroponimdir. Tebriz ise toponimdir, yer adıdır.
  - “Heyderbaba, göyler gara dumandı” – burada güney Azerbaycan’da bulunan Heyderbaba dağı kastedilmekte ve oronimdir.

Antroponimler eserde özellikle yaygındır. Vahapzade bu antroponimleri her zaman olduğu gibi yerel ve amaca uygun olarak kullanmıştır.

4. Sonuç

Bahtiyar Vahapzade, Azerbaycan edebiyatına çok sayıda değerli eser vermesinin yanı sıra "Gülistan" gibi büyük bir poem de yazmıştır. Poemin söz varlığı ve anlam bilgisi oldukça zengindir. Araştırma sırasında, eserin sözcüksel-anlamsal özellikleri incelenmiştir. Böylece araştırma çalışmasından elde edilen sonuçlar şu şekilde özetlenebilir:

- "Gülistan" poemi dil birimleri açısından zengindir.
- Poemde hem bağımsız hem de bağımsız olmayan dil birimleri bulmak mümkündür.
- Poemde çok sayıda kafiyeli kelime olmasına rağmen bu kelimelerin hepsi fonem değildir.
- Poemde sadece ilk ve son dörtlükte fonem bulunmaktadır.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

- Bahtiyar Vahapzade eserde Azerbaycan dilinin sözlüğünde yer alan kelimeleri amaca uygun olarak kullanmıştır.
- Poem, sözcüksel anlatım açısından zengindir.
- Eserde lügat deyimlerinin yanı sıra metaforik ifadeler de kullanılmıştır.
- Sözlüksel anlatım, şiirin lirik anlamını zenginleştirmiştir.
- Poemde yabancı dillerden alınmış kelimeler kullanılmıştır.
- Eserde arapça-farsça kökenli alıntı kelimeler kullanılmasına rağmen rusca ve Avrupa kökenli kelimelere rastlanmamıştır.
- Eserde bulunan yabancı dillerden alınan kelimelerin kullanımı geniştir.
- Eserde çeşitli onomastik birimler bulunmaktadır.
- Poemde çeşitli kişiler, tarihi kahramanlar ve şairlerin adları yer almakla birlikte eserde daha çok antroponimler bulunmaktadır.
- Poemde yer adları, hidronimler, oronimler de bulunmaktadır.
- Bahtiyar Vahapzade şiirdeki kafiye sistemine dikkat etmiş, Azerbaycan dilinin söz varlığında yer alan kelimelerden yararlanırken kafiyeli kelimeleri doğru kullanmıştır.
- Poemin sözlüğü, anlamı, şiiri ve yapısı, Bahtiyar Vahapzade'nin Azerbaycan dilini ne kadar iyi bildiğini göstermektedir.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Kaynakça

Akhundov A. (2006). *Ümumi dilçilik*. Bakı: Şarg-Garb.

Cafarov S. (2007). *Müasir Azərbaycan dili*. Bakı: Şarg-Garb

Cafarov N. (1996). *Baxtiyar Vahabzade*. Bakı: Azərbaycan nəşriyyatı

Khalilov B. (2014). *Baxtiyar Vahabzadenin pedagoji görüşləri*. Bakı: Bakı Çap Evi.

Mikayılova A. (2008). *Onomastik vahidlerin üslubi imkanları*. Bakı: Memar-Nəşriyyat
oligrafiya MMC

Vahabzade B. (1976). *Sanatkar ve zaman: edebiyat ve sanat, hayat ve zaman hakkında düşünceler*. Bakı: Ganclik.

Vahabzade B. (2004). *Seçilmiş eserleri, 2 cildde, 2-ci cild*. Bakı: Önder.

Vahabzade B. (2008). *Eserleri, 12 cildde, 1-ci cild*. Bakı: Elm.

Etik Beyanı: Yazar, bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu beyan etmektedir. Bilimsel etik konuları ile ilgili aksi bir durumun tespiti halinde tüm sorumluluk çalışmanın yazarına ait olup, Milestone dergisinin hiçbir sorumluluğu bulunmamaktadır.

BOOK REVIEW

Too Big to Fail: the Inside Story of How Wall Street and Washington Fought to Save the Financial System—and Themselves by Andrew Ross Sorkin¹

Foday Joof²

1. Introduction

"Too Big to Fail" by Andrew Ross Sorkin is a captivating chronicle of the 2008 financial crisis that shook the global economy to its core. Published in 2009, this book provides an insider's view of the events leading up to and following the collapse of Lehman Brothers, one of the most significant and controversial moments in recent financial history. Sorkin, a renowned financial journalist, draws from extensive interviews with key players in the crisis, including government officials, Wall Street executives, and regulators, to provide a detailed and compelling account of the events that unfolded.

The purpose of "Too Big to Fail" by Andrew Ross Sorkin is to provide a comprehensive account of the events leading up to and following the collapse of Lehman Brothers in 2008, as well as to offer critical insights into the financial industry and the regulatory framework that governs it. Through examining the causes and consequences of the financial crisis, the role of government and regulators, the ethical issues surrounding the financial industry, the personal and professional struggles of those involved, and the lessons learned and future implications of the crisis, Sorkin aims to shed light on the workings of the financial industry and the need for greater oversight, accountability, and transparency. The book serves as a warning about the dangers of the financial industry and a call for reform to prevent similar events from occurring in the future.

The book offers a comprehensive analysis of the causes and consequences of the financial crisis, tracing its origins back to the subprime mortgage market and the proliferation

---

¹ DOI: 10.5281/zenodo.8170597

² Near East University, Banking and Finance Department, PhD student, 20215813@std.neu.edu.tr

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

of complex financial instruments such as collateralized debt obligations (CDOs) and credit default swaps (CDSs). Sorkin vividly describes the actions of major players like Hank Paulson, the Secretary of the Treasury at the time, and Timothy Geithner, the President of the New York Federal Reserve Bank, as they worked tirelessly to prevent the collapse of the entire financial system. He also delves into the intense negotiations and discussions that took place during this tumultuous period, shedding light on the personal and professional struggles of those involved.

One of the strengths of "Too Big to Fail" is its ability to provide a balanced view of the crisis. Sorkin offers a critical analysis of the actions of both Wall Street and government officials, highlighting the flaws and shortcomings of the regulatory framework that allowed the crisis to unfold. He also explores the ethical issues surrounding the financial industry, such as the conflict of interest between banks and their clients and the short-term focus on profits over long-term stability.

The book's narrative is both engaging and informative, making complex financial concepts accessible to readers with little to no background in economics. Sorkin's writing style is clear and concise, and he weaves together multiple storylines to create a cohesive and compelling narrative. The book reads like a thriller, with each chapter building upon the last to create a sense of tension and urgency.

"Too Big to Fail" also offers important lessons for policymakers, regulators, and financial professionals. Sorkin argues that the crisis highlighted the need for greater regulation and oversight of the financial industry, as well as the importance of accountability and transparency. He also suggests that the crisis may have been avoided if regulators had paid closer attention to warning signs and had taken action earlier.

2. The following are the main themes and topics covered in "Too Big to Fail" by Andrew Ross Sorkin

2.1. The causes and consequences of the financial crisis

The book offers a comprehensive analysis of the factors that led to the financial crisis, such as the subprime mortgage market and the proliferation of complex financial instruments. It also explores the aftermath of the crisis, including the impact on the global economy and the political response to the crisis.

One of the main causes of the financial crisis, according to Sorkin, was the growth of the housing bubble. The housing bubble was fueled by easy credit, low interest rates, and lax lending standards. Banks and other financial institutions were eager to lend money to anyone who wanted to buy a home, regardless of their ability to repay the loan. This led to a surge in demand for housing, which in turn led to a sharp increase in home prices.

Another factor contributing to the crisis was the proliferation of complex financial instruments, such as mortgage-backed securities and credit default swaps. These instruments were sold by banks and other financial institutions to investors around the world, who were often unaware of the risks involved. When the housing bubble burst and home prices began to fall, many of these financial instruments became worthless, causing significant losses for investors.

The failure of Lehman Brothers, a large investment bank, was another major trigger of the crisis. Lehman Brothers had significant exposure to the housing market and had invested heavily in mortgage-backed securities. When the housing market collapsed, Lehman Brothers' assets became worthless, and the bank was unable to meet its financial obligations. This led to a crisis of confidence in the financial system, as investors began to fear that other banks and financial institutions might also fail.

The Housing Bubble: The housing bubble was fueled by easy credit, low interest rates, and lax lending standards. Banks and other financial institutions were eager to lend money to anyone who wanted to buy a home, regardless of their ability to repay the loan.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

This led to a surge in demand for housing, which in turn led to a sharp increase in home prices. When the housing bubble burst and home prices began to fall, many homeowners found themselves owing more on their mortgages than their homes were worth, leading to a wave of defaults and foreclosures.

Subprime Mortgages: Subprime mortgages were loans made to borrowers with poor credit or little documentation of their ability to repay. These mortgages were often packaged into complex financial instruments called mortgage-backed securities, which were sold to investors around the world. When homeowners began to default on their mortgages, the value of these securities plummeted, causing significant losses for investors.

Predatory Lending Practices: Some lenders engaged in predatory lending practices, such as charging excessive fees or penalties, or steering borrowers into loans with high interest rates and unfavorable terms. These practices often targeted vulnerable borrowers, such as low-income or minority communities.

Overleveraged Banks: Banks and other financial institutions took on excessive levels of debt and leverage, often using borrowed money to invest in risky assets such as mortgage-backed securities. This made them vulnerable to market fluctuations and economic downturns.

Lack of Oversight and Regulation: The financial industry was largely self-regulated, with minimal government oversight. This allowed banks and other financial institutions to engage in risky or unethical practices with little accountability.

Deregulation: In the years leading up to the crisis, there was a trend toward deregulation in the financial industry. Regulations such as the Glass-Steagall Act, which had previously separated commercial and investment banking, were repealed, allowing banks to engage in riskier activities.

2.2. The role of government and regulators

The book examines the actions of government officials and regulators during the crisis, including Hank Paulson, the Secretary of the Treasury, and Timothy Geithner, the

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

President of the New York Federal Reserve Bank. It also provides insight into the regulatory framework that allowed the crisis to unfold and the need for greater oversight and accountability.

One of the main arguments of the book is that government intervention was necessary to prevent the failure of the financial system. When Lehman Brothers, a large investment bank, filed for bankruptcy in September 2008, it triggered a chain reaction throughout the financial industry. Credit markets froze up, banks stopped lending to one another, and there were fears that other major financial institutions could also fail.

In response, the government and regulators took a series of actions to stabilize the financial system. The Federal Reserve injected trillions of dollars into the financial system to provide liquidity and keep credit flowing. The Treasury Department implemented the Troubled Asset Relief Program (TARP), which provided funds to banks in exchange for equity stakes. And the Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC) guaranteed certain types of bank debt, providing additional stability to the financial system.

Despite these interventions, there were criticisms that government officials and regulators did not do enough to prevent the crisis from happening in the first place. Some argued that the government should have taken a more active role in regulating the financial industry and preventing the risky lending practices and excessive leverage that contributed to the crisis.

The book also highlights the challenges faced by regulators in overseeing the financial industry. Regulators such as the Securities and Exchange Commission (SEC) and the Federal Reserve were criticized for failing to detect or prevent the risky practices that contributed to the crisis. Some argued that these regulators were too close to the industry they were supposed to be overseeing, and were therefore hesitant to take aggressive action.

In response to these criticisms, there were calls for increased regulation and oversight of the financial industry. The Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act, passed in 2010, aimed to increase transparency, reduce risk, and prevent a future financial crisis. The act included provisions such as the creation of the Consumer Financial Protection

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Bureau, increased oversight of derivatives markets, and requirements for banks to hold higher levels of capital.

However, there were also criticisms that the Dodd-Frank Act did not go far enough in addressing the root causes of the financial crisis. Some argued that the act did not do enough to address the problem of "too big to fail" institutions, which are considered to be so large and interconnected that their failure would pose a systemic risk to the financial system.

2.3. The ethical issues surrounding the financial industry

The book discusses the conflicts of interest that arise in the financial industry, such as the tension between banks and their clients. It also highlights the short-term focus on profits over long-term stability and the need for a more ethical approach to finance.

One of the main ethical issues highlighted in the book is the role of compensation and incentives in driving risky behavior. Wall Street firms offered high salaries and bonuses to attract top talent, with many employees receiving large payouts for taking on risky bets. This incentivized employees to take excessive risks in order to generate high returns, often with little regard for the potential consequences.

Another ethical issue highlighted in the book is the lack of transparency in financial markets. Many financial products were so complex and opaque that even sophisticated investors had difficulty understanding their risks. This lack of transparency allowed Wall Street firms to sell risky products to unsuspecting investors, exacerbating the risks in the financial system.

The book also highlights the issue of conflicts of interest in the financial industry. Investment banks, for example, were not only advising clients on their investments, but also investing their own money in the same products. This created a conflict of interest, as investment banks had an incentive to recommend products that benefited their own investments, even if they were not in the best interests of their clients.

Another ethical issue raised in the book is the role of government and regulators in overseeing the financial industry. Some argued that government officials and regulators were

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

too close to the industry they were supposed to be overseeing, creating a revolving door between Wall Street and Washington. This created a culture of regulatory capture, where regulators were hesitant to take aggressive action against Wall Street firms for fear of damaging their own career prospects.

The book also highlights the issue of moral hazard, where institutions that are considered "too big to fail" receive implicit guarantees from the government that they will be bailed out in the event of a crisis. This creates a moral hazard, where these institutions are incentivized to take excessive risks because they know they will not bear the full costs of their actions.

The ethical issues highlighted in the book have far-reaching implications for the financial industry and for society as a whole. The financial crisis had devastating consequences for millions of people around the world, with many losing their homes, jobs, and life savings. The crisis also undermined trust in the financial system and in government institutions, with many questioning whether the system is rigged in favor of the wealthy and powerful.

In response to the ethical issues raised by the financial crisis, there have been calls for increased regulation and oversight of the financial industry. The Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act, passed in 2010, aimed to increase transparency, reduce risk, and prevent a future financial crisis. The act included provisions such as the creation of the Consumer Financial Protection Bureau, increased oversight of derivatives markets, and requirements for banks to hold higher levels of capital.

2.4. The personal and professional struggles of those involved

The book delves into the personal and professional struggles of the key players in the crisis, such as the executives at Lehman Brothers and the regulators responsible for overseeing the financial system. It also explores the intense negotiations and discussions that took place during this tumultuous period.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

The book offers a unique perspective on the crisis by focusing on the people at the center of the events. Sorkin takes readers behind closed doors and offers a glimpse into the personal and professional lives of key players such as Henry Paulson, Timothy Geithner, and Ben Bernanke, among others. Through their stories, readers can understand the immense pressure and difficult decisions that these individuals had to make during the crisis.

One of the key takeaways from the book is the toll that the crisis took on the mental and emotional well-being of the people involved. Sorkin details how Paulson, Geithner, and Bernanke were working around the clock, barely sleeping, and struggling to keep their composure in the face of the crisis. He also highlights the personal toll that the crisis took on the CEOs of the major financial institutions, who were forced to make difficult decisions that affected the lives of thousands of employees and shareholders.

In addition to the personal struggles of the individuals involved, the book also highlights the ethical issues surrounding the financial industry. Sorkin details how some of the major players in the industry engaged in risky behavior and took advantage of loopholes in the system to generate massive profits. He also notes how some of the CEOs of major financial institutions were aware of the risks they were taking but chose to ignore them in the pursuit of profits.

Furthermore, the book highlights the lack of oversight and regulation that allowed these ethical issues to occur. Sorkin notes how the government and regulators were slow to act, allowing the crisis to spiral out of control. He also details how some of the regulations that were in place, such as the repeal of the Glass-Steagall Act, contributed to the crisis.

3. Arguments of the Author

One of Sorkin's main arguments is that the financial industry was too interconnected and too important to be allowed to fail. He argues that the failure of Lehman Brothers, a large investment bank, triggered a chain reaction throughout the financial system that threatened to bring down other major financial institutions. Sorkin suggests that the government's decision to bail out some of the largest banks, including Citigroup and Bank of America, was necessary to prevent the collapse of the entire financial system.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Another argument that Sorkin makes is that the financial industry was excessively focused on short-term profits, which contributed to the crisis. He describes how the use of complex financial instruments, such as mortgage-backed securities and credit default swaps, created an illusion of stability and profitability that ultimately led to the collapse of the housing market and the financial system. Sorkin suggests that a more ethical and long-term approach to finance is needed to prevent similar crises from occurring in the future.

Sorkin also explores the role of government and regulators in the crisis, and argues that the regulatory framework that existed at the time was inadequate to prevent the crisis. He suggests that regulators were too lenient and that there was a revolving door between the financial industry and government, leading to conflicts of interest and a lack of oversight. Sorkin argues that the crisis highlighted the need for greater regulation and accountability in the financial industry.

In addition, Sorkin argues that the crisis had profound implications for the global economy and the future of the financial industry. He suggests that the crisis highlighted the need for greater transparency and risk management, and that it exposed weaknesses in the global financial system that must be addressed to prevent future crises.

4. Strengths

Firstly, the book is well-researched and provides a detailed and comprehensive account of the financial crisis of 2008. Sorkin draws on extensive interviews with key players in the crisis, including top executives at major banks, government officials, and regulators, to provide a rich and nuanced analysis of the events leading up to the crisis, as well as the response to the crisis. The book provides a detailed account of the decision-making processes of key players, shedding light on the complexity and challenges of dealing with a crisis of this magnitude.

Secondly, the book is well-written and engaging, making it accessible to a wide range of readers. Sorkin has a talent for explaining complex financial concepts in a clear and accessible manner, without sacrificing accuracy or depth. The book is also structured in a way that makes it easy to follow, with each chapter focusing on a particular aspect of the

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

---

crisis or a particular institution, making it easy for readers to understand the key issues at stake.

Thirdly, the book provides valuable insights into the workings of the financial industry and the role of government and regulators in overseeing the industry. Sorkin's analysis of the causes of the crisis, including the role of complex financial instruments and the lack of oversight and regulation, is incisive and thought-provoking. He also provides valuable insights into the decision-making processes of government officials and regulators, and the challenges they faced in responding to the crisis.

Finally, the book has had a significant impact on public discourse about the financial crisis and its aftermath. "Too Big to Fail" has been widely cited by policymakers, academics, and journalists, and has been credited with shaping public opinion on the need for greater regulation and oversight of the financial industry. The book has also been adapted into a successful HBO movie, which has helped to bring its message to an even wider audience.

5. Weakness

One weakness is that the book focuses primarily on the perspective of top executives at major banks and government officials, neglecting the perspectives of ordinary people who were affected by the crisis. The book provides little insight into the experiences of homeowners who lost their homes due to foreclosure, or of workers who lost their jobs due to the crisis. This narrow focus may limit the book's appeal to a wider audience and may also limit its usefulness as a tool for understanding the broader social and economic impact of the crisis.

Another weakness of the book is its heavy reliance on anonymous sources. While Sorkin conducted extensive interviews with key players in the crisis, many of these interviews were conducted on an off-the-record basis, and many of the sources are identified only by pseudonyms. This lack of transparency raises questions about the reliability of the information presented in the book and may make it difficult for readers to evaluate the credibility of the sources.

A third weakness of the book is its narrow focus on the crisis in the United States, neglecting the broader global context in which the crisis occurred. While the book acknowledges the global nature of the crisis, it provides little insight into how the crisis affected other countries or into the responses of other governments and international organizations. This narrow focus may limit the book's usefulness for readers interested in understanding the global impact of the crisis.

Finally, some critics have argued that the book presents a somewhat sympathetic view of the key players in the crisis, portraying them as well-intentioned but ultimately overwhelmed by the magnitude of the crisis. This portrayal has been criticized for failing to adequately acknowledge the role of greed, corruption, and systemic flaws in the financial industry in contributing to the crisis.

6. Implications

The implications of "Too Big to Fail" are significant for understanding the causes and consequences of the 2008 financial crisis, as well as for informing policy decisions aimed at preventing future financial crises.

One of the key implications of the book is the need to address the issue of "too big to fail" institutions. Sorkin argues that the interconnectedness of the financial industry made it necessary for the government to bail out large banks in order to prevent the collapse of the entire system. This highlights the need for policymakers to consider the potential systemic risks posed by large financial institutions, and to develop strategies for addressing these risks in the event of a crisis.

Another implication of the book is the need for increased transparency and accountability in the financial industry. Sorkin's portrayal of the crisis highlights the role of greed, corruption, and systemic flaws in contributing to the crisis. This underscores the need for greater transparency and accountability in the financial industry, as well as for stronger regulation and oversight to prevent abuses and to ensure the stability of the financial system.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Finally, the book highlights the importance of effective crisis management and coordination between government agencies and the financial industry. Sorkin's account of the crisis underscores the challenges of responding to a complex, rapidly evolving crisis, and highlights the importance of effective communication and collaboration among key stakeholders in responding to such crises.

7. Conclusion

One of the main conclusions of the book is that the financial industry was too interconnected and too important to be allowed to fail. Sorkin argues that the decision to bail out some of the largest banks was necessary to prevent the collapse of the entire financial system. This conclusion highlights the need for policymakers to address the issue of "too big to fail" institutions, and to develop strategies for managing the potential systemic risks posed by large financial institutions.

Another conclusion of the book is the need for increased transparency and accountability in the financial industry. Sorkin's portrayal of the crisis highlights the role of greed, corruption, and systemic flaws in contributing to the crisis. This underscores the need for greater transparency and accountability in the financial industry, as well as for stronger regulation and oversight to prevent abuses and ensure the stability of the financial system.

The consequences of the financial crisis were severe and far-reaching. The crisis led to a global recession that lasted for several years, as businesses and consumers cut back on spending in the face of economic uncertainty. Millions of people lost their jobs, and many businesses were forced to close their doors.

The financial crisis also had significant implications for the financial industry and regulatory environment. In the aftermath of the crisis, there was a renewed focus on the need for stronger regulation and oversight of the financial industry. Governments around the world introduced new regulations aimed at preventing future financial crises, including stricter lending standards, increased capital requirements for banks, and enhanced regulatory oversight.

MILESTONE**YEAR/YIL: 2023****VOLUME/CİLT: 1****ISSUE/SAYI: 1**

Moreover, the crisis had an impact on the way that people perceived the financial industry. Sorkin argues that the crisis eroded public trust in the financial industry, as people became more aware of the risks and abuses that had contributed to the crisis. This, in turn, led to increased scrutiny of the financial industry, and a greater willingness on the part of regulators and policymakers to hold financial institutions accountable for their actions.

Overall, "Too Big to Fail" is an important and timely contribution to our understanding of the 2008 financial crisis and its implications for the financial industry and the broader economy. The book provides valuable insights into the complex and interconnected factors that contributed to the crisis, and underscores the need for policymakers, regulators, and industry stakeholders to take decisive action to prevent future financial crises.

MILESTONE

YEAR/YIL: 2023

VOLUME/CİLT: 1

ISSUE/SAYI: 1

Reference

Sorkin, A. R. (2010). Too big to fail: The inside story of how Wall Street and Washington fought to save the financial system--and themselves. Penguin.

Ethics Statement: The author declares that ethical rules were followed in all preparation processes of this study. In case of detection of a contrary situation regarding scientific ethical issues, all responsibility belongs to the author of the study and Milestone journal has no responsibility.